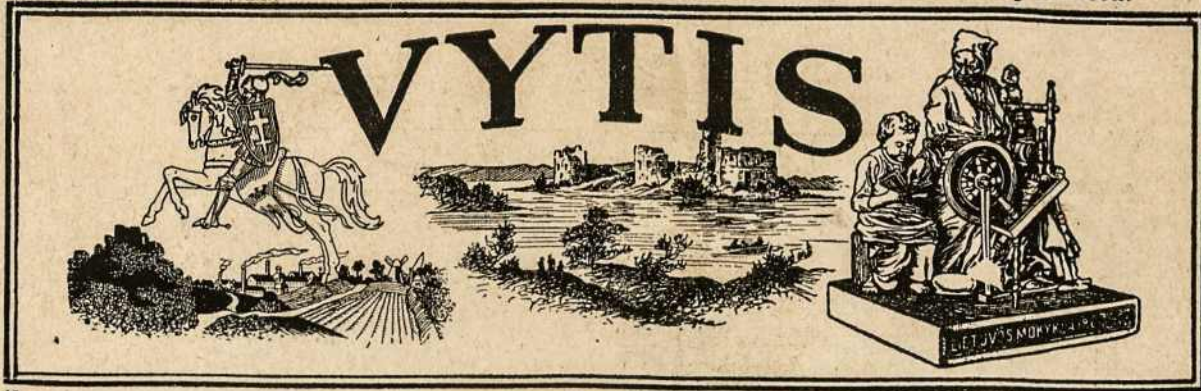

Viskas Lietuvai--

Lietuva-gi Kristui

Dvisavaitinis Iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas V   Rugugsėjo-September 15 d., 1923 m.   442   No. 12 (144)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103,
Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knights)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS VYČIAI (Knights
of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATE:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In foreign Countries and Chicago Yearly	4.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"

4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"

Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis Leidžia Lietuvos Vyčiai.

Prenumerata:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užrubežį ir Chicago Metams	4.00
Pavienis Numeris	20c

"VYTIS"

4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

Po Seimo.

Vienuoliktasis Lietuvos Vyčių Seimas, įvykęs Springfielde rugpiūčio 21, 22 ir 23 dienomis, buvo pirmas toks Seimas ne tik mūsų Organizacijos, bet ir visos Amerikos lietuvių išeivių istorijoje.

Rimtumo, dvasios pakilumo, gyvo ūpo, kuris suvažiavusius Seimo dalyvius kerėjo, pridavė nepaprastas springfieldiečių Vyčių prisirengimas: išgavimas Illinois valstybės rūmuose Senato salės posėdžiams, pakvietimas aukštųjų svečių, iškilmės prie Lincolno kapo ir tt. Prie to dar prisidėjo neapsakomas vietos jaunimo ir veikėjų malonumas, širdingumas ir vaišingumas.

Prieš Seimą buvo jaučiama kaž kokia nejauki atmosfera einanti mūsų Organizacijos vidun. Ji pasireiškė net spaudoje. Daugelis dalyvių, važiuodami Seiman ir nuvažiavę, manė, kad ta atmosfera pateks į patį Seimą ir sudrums ramų Organizacijos reikalų svarstymą. Vienok kitaip atsitiko.

Lietuvių kultūringumo įrodymui, kad mūsų tauta ne indijonė, kaip neseniai Chicago anglų laikraščio "Tribune" korespondentas Donald Day drįso apšmeižti, ir lyg darbščijų bei sumaniųjų Springfieldo Vyčių pagerbimui visas Organizacijos reikalų aptarimas, senųjų jos kelių taisymas ir naujų ieškojimas sėkmingesniai jos augimui, plėtojimuisi Seime ėjo rimtai ir labai gražiai. Tas rodo, kad mes, jaunimas, esame ant tiek išsilavinę ir pakilę, ant tiek sugabūs organizacijiniame gyvenime, kad savo reikalus mokame rimtai ir šaltai svarstyti. Tą pastebėjo ir plačiai aprašė vietinė (Springfieldo) anglų spauda ir mūsų atkartojė.

XI-sis Vyčių Seimas iš naujo peržvelgė senus, neatliktus mūsų uždavinius ir patiekė daug naujo darbo: realizuoti auksinio kardo sumanymą, surengti Vyčių ekskursiją Lietuvon, padirbdinti naujų ženklelių, pataisyti konstituciją, įvesti pašėlpos ir ap-

LEN SMALL,
Illinois Valstijos Gubernatorius.

draudos skyrius, daryti vajų naujų narių, taip pat vajų spaustuvės "morgičiui" atkėti, atsiklausti Organizacijos delei paties Vyčių vardo pataisymo, įvesti, sulyg reikalo, "Vytin" anglų kalbos skyrių ir daugiau, ką matysime iš paskelbto protokolo. Vieni darbai liko pavesti Centro Valdybai vykinti, kiti atskiroms komisijoms.

Taigi turime prieš save kalnus darbų. Ar pajėgsime visus juos ligi kito Seimo atlikti, priklausys nuo to, kaip mes, visi nariai narės, į juos atsinešime. Jeigu, atėjus rei-

kalui pasidaruoti, sakysime "Lets John do it", tie gražūs sumanymai ir darbai sunkiai judinsis iš vietos. Bet jeigu visi, kaip vienas, su gerai norais, stosime to darbo dirbti, nei vienas nepailsime ir darbai bus atlikti, iš ko vėliau galėsime pasidžiaugti.

Pradedant vykinti Seimo patiektus darbus, nesykj teks apie juos per mūsų organą daugiau pakalbėti. Tuo-gi tarpu rengkimės, koncentruokime jėgas, nes tie darbai be abejo, nepoilgo bus pradėti vykinti.

I. Sparnas.

Illinois Gubernatoriaus Sveikinimas
L. V. XI Seimui.

It is appropriate and gratifying that our citizens of Lithuanian birth and descent have chosen for their convention city the old home of Abraham Lincoln. This city is rich in Lincoln lore and tradition. Here he wrought and from this place he journeyed to serve our country in its hour of need. His life and works should be an inspiration to all of us, and especially to those of other races who have come to this land of liberty and opportunity to become free and law-abiding American citizens.

I send you all a welcome to the Capital City of Illinois, with my hearty wishes for a profitable and successful meeting.

LEN SMALL, GOV.

Springfieldo Majoro Sveikinimas
L. V. XI Seimui.

The Knights of Lithuania have decided to meet in this City in their eleventh Annual Convention, August 21,—23, 1923.

To those who are coming, our City extends its hands in a warm welcome. We make the welcome doubly earnest because though bearing the name of the land of their fathers, they have become true Americans with the hopes and aspirations of our native American people. We congratulate those who were born on foreign shores on their choice of America as their adopted home, as well as those whose parents made the choice for their children who have fallen heir to the legacies of their fathers.

Our City has many beautiful features worthy of admiration and points of historical interest, which attract the liberty loving people of the world. The dust of our Lincoln lies in our beautiful cemetery and we, with our guests, join in veneration of his great life and work. To these we call the attention of all and trust that the time which they spend here may be both profitable and pleasant.

I speak to all of you as friends. If by your visit here you may have gained a new impulse of service for those about you and a larger vision of joy and beauty enshrined in righteousness of life and purpose, we will be pleased and will believe that your visit to our City was not made in vain. We and all you will be glad.

Cordial greeting to all

SAMUEL A. BULLARD,
Mayor.

The Home of Lincoln.

Courtesy of H. W. Ray.

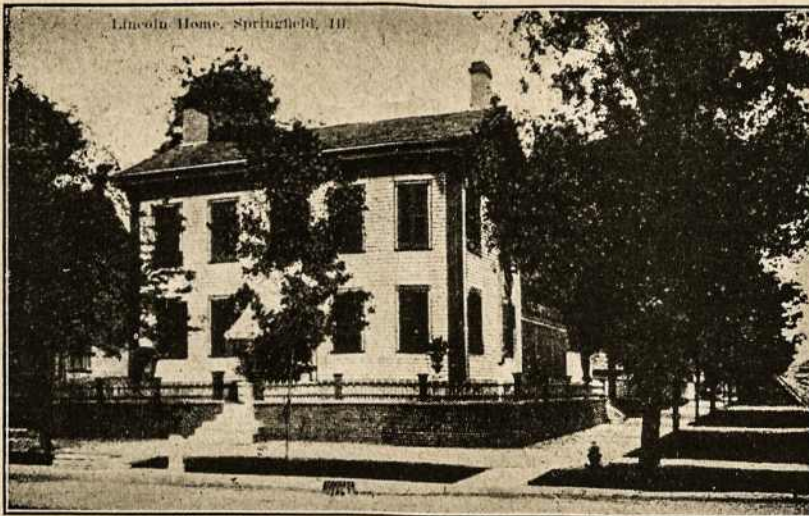
The world honors America for her Lincoln. Americans are in turn envious of Kentucky, Indiana and Illinois for their Lincoln shrines. All roads in Illinois lead to Springfield, his home and last resting place.

Lincoln came to Springfield from New Salem, Menard Co. in 1837, and practiced law until his nomination for president, in 1860.

In 1842 Lincoln married Mary Todd at the Edwards home, where Centennial Build-

Oak Ridge Cemetery. At the north side of the monument Lincoln's body rests, and at Memorial hall the south side, there are on display 30,000 mementos of Lincoln's life and death.

The following incident will show how far reaching the life and influence of such a man as Lincoln is. At Lincoln's tomb recently a Japanese visitor was asked if he ever heard of Lincoln in his country and he replied: "The school children of Japan be-

LINCOLNO NAMAS SPRINGFIELDE, ILL.

Šiame name tas Amerikos didvyris savo jaunystę praleido.

ing now stands. Jan. 16, 1844, for \$1,200 he bought the Lincoln Homestead corner Eight and Jackson St. Here he lived for 17 years. The present Sangamon County Court House was the State House 1840 to 1876. Lincoln's "House Divided" speech was delivered here. He had office here during the campaign. Here his remains lay in state May 3—4, 1865.

The home and the tomb are places most in mind of strangers. The tomb is in a picturesque spot in the north end of the city. The state has nine acres in the interior of

came as familiar with the early life and struggles of Lincoln as to the boys and girls at the same age in America. We have in our books a story crediting Lincoln being the man of Liberty of the world. That he was born in a log cabin and never had an opportunity for instruction but he made as his life motto "I will study and prepare myself and perhaps my time will come". This is used to inspire children a hundred years afterward at the other end of the world to prepare themselves that perhaps their time may come.

Pasveikinimas V. Čarneckio Lietuvos Atstovo.

Vytės ir Vyčiai!

Kreipdamasis į jus susirinkusius į XI-ji Liet. Vyčių Seimą, kur jūs atvykote spręsti savo prakilnios Organizacijos reikalų, kur auginsite ir stiprinsite Lietuvos meilę ir jos kalbos ir papročių pagarbą, čia šiame tarpe tariau į jus, jūsų ir jūsų tėvų tėvynės vardu — Sveika brangi jaunuomenė! Tu neužmiršai, kad tavo gįslose teka kraujas ne slavų, ne germanų ir ne anglo-saksų, bet tikrasis lietuviškas, tas pats kraujas, kuriuo pašlakstyta Lietuvos žemė išaugo į vieną didžiausių Europos valstybių viduriniuose amžiuose ir kuriuo pašlakstyta šiandien ji prisikėlė iš po svetimos priespaudos ir žengia laisvės bei gerovės keliais.

SAMUEL A. BULLARD

Springfieldo miesto majoras, kuris, be pasveikinimo L. Vyčių XI-jam Seimui, dalyvavo iškilmėje prie Lincolno kapo, ant kurio padėta du vainiku: vienas nuo Lietuvos Valstybės, kitas nuo L. Vyčių Organizacijos.

Malonu man sveikinti jūsų asmenyje atstovus tos geresnės Amerikos lietuvių jaunimo dalies, kuriai šale jaunystės linksmybių rūpi ir aukšti idealai. Kaip idealistinė jaunimo Organizacija, jūs nešate moralę atsakomybę prieš tautą. Todėl lai kiekvienas

iš jūsų visuomet turi pasistatęs prieš save klausimus, ar pakankamai aš myliu tą kraštą, su kuriuo aš esu surištas savo kilme? ar pakankamai aš gerbiu savo tėvų ir protėvių kalbą, kurios skambėjimą aš išgirdau iš motinos lūpų? ar plasnoja manyje ta garbinga pasišventimo ugnis, kuri uždega širdį ir stumia protą prie naudingų ir prakilnių darbų savo tautos ir tėvynės labui? Jautrioji jūsų sąžinė visuomet pasakys, kad ne, nes kitaip sustotų sielos vystymosi progresas. Toji sąžinė neleis mums sustoti vietoje ir pasakyti, kad aš jau esu pakankamai geras žmogus ir savo krašto patriotas, bet ji nepaliaudama ves jus tobulinimosi keliu, tuo keliu, kuris praplės jūsų horizontus, kuris išvystys jūsų geriausias ypatybes ir padarys iš jūsų subrendusius, sąmoningus, Tėvynei naudingus piliečius ir visuomenės gerbiamus narius.

Taigi pirmyn į skaisčią ateitį!

Neleiskite užgesti savo sielos žiburiams!

Būnant Washingtone man tenka matyti kasmet gegužės m. 30 d. vadinama "Memorial Day", kuomet Amerikos senųjų karo veteranų būrys eina su savo vėliavomis į Arlington'ą. Tas, pirmiau sveikų, sumanių ir stiprių patriotų būrys, mažta ir tirpsta kas met ir dar keliolika metų praeis ir pasiliks tik tai jų atmintis ir obalsiai išrašyti ant jų vėliavų. Gaila Amerikai savo ištikimų sūnų, bet ji nenusimena, nes vieton vieno mirusio tūkstančiai jaunų jį stoja pavaduoti, jie savo tėvų ir protėvių iškeltus obalsius gyveniman vykdo, gina tautos laisvę ir gerovę, ir stumia gyvenimą demokratijos ir progreso keliu.

Taigi ir jums teks pavaduoti nusilpusius ir pavargusius mūsų tautos darbuotojus, kaip čia skaitlingose lietuvių kolonijose, taip ir anapus vandenyno tolimoje Tėvynėje.

Todėl auginkite pajėgas ir neleiskite užgesti savo sielos žiburiams.

Voldemaras Čarneckis,

Lietuvos Atstovas Amerikoje,

VOLDEMARAS ČARNECKIS,

Lietuvos Atstovas Amerikoje, išgavęs Lietuvai Jungtinių Amerikos Valstijų pripažinimą de jure, kuris, po tokių nuopelnų Lietuvai, dabar Lietuvos valdžios atšaukiamas iš Amerikos ir skiriamas Lietuvos Atstovu Latvijai. Lietuvos Vyčių XI-sis Seimas, dėkingai minėdamas nuoširdų gerb. V. Čarneckio prielankumą Organizacijai jos Seimuose, už garbę sau paskaitė pakviesti į Organizacijos Garbės Narius.

SPRINGFIELDO ŽINIOS.

Viso gyventojų apie 75 tūkstančiai, 9 daržai (Parkai), 25 viešos ir 7 parap. mokyklos, 1 kolegija, 1 institutas, 2 business colleges, kelios muzikos ir 1 dailės mokykla, 58 įvairios bažnyčios, 150 įvairių draugijų, viešas knygynas, 95 įvairios išdirbystės, 26 anglių kasyklos, 7 linijos gelžkelių, 9 bankos, 6 viešbučiai, 11 teatrų, Lincolno pa-

minklas ir namas, State House, State Arsenal, State Fair Grounds, 2 seserų akademijos ir tt.

Lietuviai.

Lietuvių čia esama apie trys tūkstančiai. Daugelis turi savo namus, automobilius ir gražiai sau gyvena. Yra ir apie po-

rā desėtkų lietuvių biznierių. Turi bažnyčią, kleboniją ir du parap. namu. Prie parap. priguli apie trys šimtai šeimynų ir nemaža pavienių. Uoliai ruošiamasi prie įsteigimo parap. mokyklos. Draugijos gyvuoja sekančios: Šv. Juozapo, Šv. Vincento, Vytauto, Susivienijimo L. R. K. A. 121 kp., Tautos Fondo 69-tas skyrius, Lietuvos Vyčių 48-ta kuopa, Moterų Sąjungos 56 kp. ir L. D. K. S. 101-ma kp. Visos lietuvių katalikų draugijos yra susispietusios po vėliava Federacijos 37-to skyriaus. Taip-pat yra Fed. viešas knygynas ir viena muzikos mokykla. Vietiniams organizatyviam darbui pradžia davė gerb. kun. Jonas Čuberkis. Dabar pasekmingai dvasios reikalus aprūpina gerb. kun. Ignas Kerševičius.

—x—

LIETUVOS VYČIŲ 48-ta KUOPA.

Suorganizuota sausio 26 d., 1916 m. Skaitant mėnesinius protokolus, galima spręsti, kad pradžioje kuopos veikimas buvo gyvas ir interesingas. Pirmieji darbuotojai (Katrė Kuperienė, kun. Jonas Čuberkis, Antanas Glemža, Antanas Kuperis) ir vėlesnieji (S. Junkeris, Juzė Sugentaitė, Albinas Kuperis, Elena Bucevičiūtė, Juozas Milleris) matytis energingai veikė ir narių tarpe susiklausymas buvo pavyzdingas.

Pabaigoje 1918 m. kilo ūpas gana pesimistiškas. Nuolatinis vadu nesutikimas ir bendras veikimo pakrikimas. Nuo antro pusmečio 1912 m. visą veikimą į savo rankas paėmė Amerikoj augęs lietuvių jaunimas. Pastariems vadovaujant kuopoje gimė suvis nauja era. Kenksmingi nesusipratimai pranyko ir bendras veikimas sparčiai padidėjo. Jauni vadai (Julė Gedminaitė, Antanas Repšys, Ona Gudauskaitė, sesutės Brazaitės, Jonas Adomaitis, sesutės Sugentaitės, Petras Žemgulis, sesutės Šupenaitės, Ona Adomaitė, broliai Stirbiai, Jónas Tamošiūnas, broliai Alauniai, Bronė Jakubauskaitė, Bronė Monkaitė ir daugel kitų) sumaningai ir gambiai Organizacijos reikalus tvarko. Aktyvi skyriai: skaitlingas choras, stipri baseball komanda, tennis ratelis, jaunamečių skyrius ir "Juniors baseball" ratelis. Skaičius narių: Amerikojė augusių 156.

ateivių 19, jaunamečių 77. Taigi viso po L. Vyčių vėliava susispietusio jaunimo 252 nariu. Gražūs mūsų jaunimo darbai netik lietuviams, bet ir svetimtaučiams imponuoja, todėl vietinė Amerikonų spauda tankiai prielankiai lietuvių darbuotę pamini. Dabartinė valdyba: A. Aleksis — pirm., J. Milleris — pirm. pag., K. Kuperienė — fin. rašt., J. Sugentaitė — kas., B. Monkaitė — prot. rašt., O. Adomaitė ir A. Bakūnas — kas. glob., E. Šupenaitė ir P. Žemgulis — maršalkos. Susirinkimai įvyksta kas trečiądienį Šv. Vincento parap. svetainėje, 8 valandą vakare.

—x—

Pranešimas.

—x—

Lietuvos Vyčių Naujosios Anglijos Apskričio Kuopoms.

Brangūs Broliai ir Sesutės!

Artinasi mūsų pusmetinis suvažiavimas, tad šiuo raginu visus narius-es iš anksto ruoštis ir gaminti gerų sumanymų bei įnešimų, nes žinote, kad po suvažiavimų kuopos bei nariai pradeda gyviau veikti. Suvažiavimas įvyks spalio mėnesio pabaigoje, Nashua, N. H. Dieną paskelbsim vėliau.

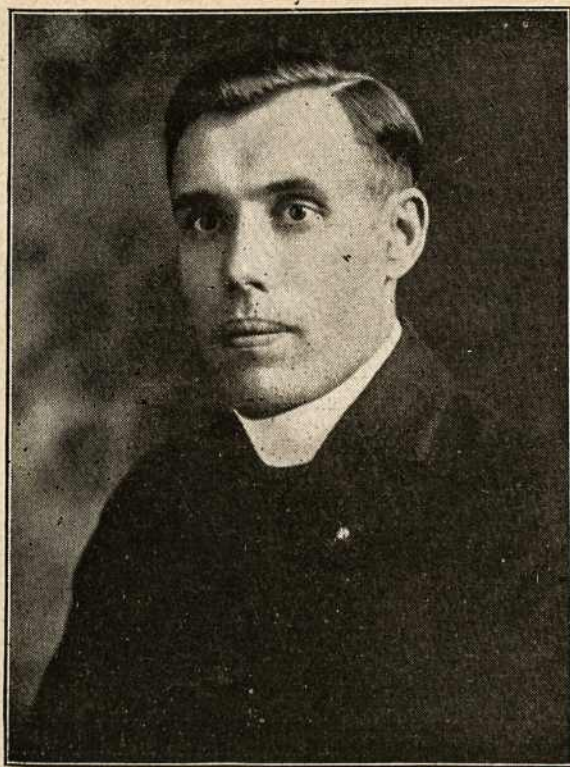
Dar vienas dalykas, tai mokestis į Apskritį, kurį turi kožna kuopa mokėti. Mokestis visai maža, tik 5c į metus nuo nario-ės. Taigi, kurios kuopos neįnešė dar mokesčio, prašomos pasiskubinti.

Geguzinė, kuri įvyko liepos 4 d., pasekmės gražios. Rengimo Komisija neperseina turėjo susirinkimėlį. Pasirodė, kad grynno pelno liko arti \$200.00. Pilnas raportas bus išduotas Apskr. suvažiavime. Už tad kviečiu Vyčius skaitlingai suvažiuoti, nes be to turėsime daug svarbių reikalų aptarti.

V. T. Savickas, Apskr. Pirm.

KUN. IGNAS F. BOREIŠIS,

Klebonas Šv. Antano parapijos, Detroito, Mich.; didis L. Vyčių Organizacijos rėmėjas, nuolatinis "Vyčio" bendradarbis, XI-jo Seimo išrinktas L. Vyčių Organizacijos Dvasios Vadu.

Delegato Pasaka.

Apie XI-jį Lietuvos Vyčių Seimą.

Draugai, Draugės:—

Ne vienam iš mūsų, dar mažiems būnant, vakarais mamaitė arba tėvelis yra papasakojęs daug visokių pasakų: vieną vakarą baisių — apie raganas, kerėjusias žmones; apie didelius devingalvius smakus, kurie saugodavę pilis; kitą vakarą gražių — apie didelius ir mažus, bet galingus ir narsius karalaičius, gražias karalaites, gyvenusius labai, labai senai, nežinomam krašte; apie būtas nebūtas dideles stiklines pilis, auksinius bei sidabrinus rūmus, skanias puotas, kuriuose visko, net ir paukščio pieno, būdavo. Kol maži buvome, toms pasakoms tikėjome. Užaugome ir jau joms nebetikime.

Ši pasaka, kurią aš Jums papasakosiu, tai nebus koks nors prasimanymas, kuriam Jūs neturėtumėt tikėti, bet gryna teisybė, ką gali paliudyti arti šimtas žmonių, kurie

ten per tris dienas buvo, visa matė, taip-pat dalyvavo tose didelėse iškilmėse ir puotose.

I vakarus nuo didelės Chicagos, gražioje vietoje, stovi miestas Springfield, Illinois valstijos sostinė. Tame mieste randasi didelis ir antras visame pasauly to stiliaus aukštumu namas, kuriame (puošnioje Illinois valstijos senato salėje) šių metų rugpiūčio 21, 22 ir 23 dienomis buvo Amerikos lietuvių katalikų jaunimo Organizacijos — Lietuvos Vyčių — XI-sis Seimas.

Angliški Springfieldo laikraščiai savaitė prieš Seimą rytais, dienomis ir vakarais jau skelbė visam miestui, kad artinasi dienos, kuriose Springfielde bus didelės iškilmės, dėjo paveikslus tų iškilmių rengėjų ir būsimojo Seimo garbingų svečių. Miesto gyventojai, ypatingai lietuviai, buvo lyg suelektrizuoti. Daugelis iš anksto jau pranešė

anglių kasyklų užvaizdoms, kad rugpiūčio 21, 22 ir 23 dienomis jie nesileis į požemius, bet bus ant saulės ir, kaip svečiai, dalyvaus tose iškilmėse ir puotose. Žodžiu, visi nekantriai laukė tos "didžiosios" savaitės. Ant galo ir sulaukė.

Liet. Vycių kuopų bei apskričių atstovai pradėjo Springfieldan važiuoti net dviem dienom ankščiau. Daugelis norėjo pamatyti tuos gražius ir gražias Springfieldo Vyčius, kurių vienybė ir darbštumas už auksą vertesnis; susipažinti su jais, susidraugauti, kiti net... artimus santykius užmegsti. Reikia pasakyti, kad visoje Amerikoje nėra tokios didelės Vyčių kp. kaip Springfielde. Narių turi suvirš pustrėčio šimto. Pamanykit tik, pustrėčio šimto gražių, lyg lelijos, mergaičių, taip-pat gražių, kaip jurginiai, vaikinių. Tad-gi ar nuostabu, kad ne viena mergaitė arba vaikinai norėjo pirmiau nuvažiuoti, nes ir priežodis sako: pirmesnis, laimingesnis.

Seimo priešdieny kiekvienas traukinys, einantis iš visų kraštų Jungtinių Amerikos Valstijų pro Springfielą, vežė po vieną, po du ir po kelius atstovus. Mieste ant visų stočių dienomis ir naktimis laukė keli, papuošti tautinėmis Amerikos ir Lietuvos žymėmis, automobiliai ir buriai Springfieldo jaunimo, kurie vos išlipus atstovui iš traukinio, kaip didžiausį poną, lydėjo, sodino į automobilių ir vežė tai į viešbučius, tai pas privačius žmones. Naktį prieš Seimo dieną ne vienas Springfieldo jaunuolis bei jaunuolė nesumerkė akių.

Antradienis, rugg. 21 d.

Iš pat ryto miestas pradėjo puoštis Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Skersai didžiausios vidurmiesčio gatvės, kur stovi St. Nichol viešbutis, kuriame daugiausia buvo apsistojusių Seimo atstovų, nuo ketvirto aukšto išskleista jau plevėsavo didelė Lietuvos vėliava, kurios spalvos itin atrodė gražios ryto saulės spinduliuose traukdamos visų akis. Širdis smarkiau suplakdavo, kaž koks šiurpas pereidavo per kūną kiekvienam Seimo atstovui ir lietuviui patriotui pamąčius lėtai, bet didingai plevėsuojuant tą trišpalvę vėliavą, kuri šimtmečius sykiu su tau-

tos gyvybe buvo graban padėta. Dvi didelės — Amerikos ir Lietuvos — vėliavos buvo išskleistos ant kompozitorio A. Aleksio namų (informacijų centro). Kiti namai ir-gi buvo papuošti tautinėmis žymėmis.

Bažnyčioje.

8-tą valandą ryto prie lietuvių Šv. Vincento Pauliečio bažnyčios pradėjo rinktis Seimo atstovai. Vieni šnekučiauos, kiti pažintis mezgė su atvykusiais Seiman atstovais.

9-tą valandą sugaudė varpas šaukdamas atstovus ir vietinius žmones bažnyčion išklausyti šventų Mišių, pasimelsti, paprašyti Visogalio palaimos Seimo darbams. Suskamba varpelis, iš zokristijos išeina šv. Mišių laikyti gerb. kun. Dr. J. Navickas. Jam asistuoja gerb. kunigai F. Kemėšis ir P. Virmauskis — visi trys Organizacijos Garbės Nariai. Ceremoniorum buvo gerb. kun. Brigmanas. Sugaudžia vargonai, komp. A. Aleksio valdomi, pasigirsta malonus dviejų smuikų balsas ir už minutes, kitos didelis ir gerai išlavintas Vyčių choras užtraukia "Kyrie". Kuomet A. Aleksis veda chorą, kurin yra įdėjęs visą savo sielą, nereikia kritiko. Jis yra pastatytas aukštame tobulumo laipsny. Artistė-dainininkė p-lė Elena Brazaitė (sopranas) giedojė "Ave Maria, kurios skambus ir išlavintas balsas žavėjo suvažiavusius Seimo dalyvius. Pamokslą pritaikintą metiniam visuotinam jaunimo organizacijos atstovų suvažiavimui pasakė įžymus pamokslininkas kun. Dr. Ignas Česaitis.

Po šv. Mišių ir palaiminimo išėję iš bažnyčios atstovai bei atstovės nustebo pamatę ilgą eilę automobilių, į kuriuos susėdę pasileido per miestą į Illinois valstijos rūmus XI-jį Seimą pradėti.

(Daugiau bus).

ALEKSANDRAS ALEKSIS,

Vargonininkas Šv. Vincento lietuvių parapijos, Springfield, Ill., įžymus muzikas-kompozitorius, uoliausias L. Vyčių Organizacijos rėmėjas nuo pat įsikūrimo, Garbės Narys, XI-jo Seimo trečiu syk išrinktas Organizacijos Pirmininku.

PASTABĖLĖS.

NAUJAS DARBUOTOJAS.

Liepos 14 d. Romoje baigė teisių mokslus ir gavo daktaro laipsnį Romos Karališkame universitete Petras Mačiulis, Tautos Fondo stipendijantas.

Dr. P. Mačiulis yra nuo senai žinomas Vyčiams savo raštais, kurių daug tilpo "Vyty" po slapyvardžiu P. M—lis., ir k. (Jis daug rašė ir kituose Amerikos lietuvių katalikų laikraščiuose). Nors Dr. P. Mačiulis nėra artymai susipažinęs su Vyčiais, vienok, sekdamas mūsų veikimą, giliai yra įsitikinęs, kad Vyčiai, — tai darbščiausia Amerikiečių lietuvių dalis, kuri savo veikimu daugiausia palaiko išėivijoj lietuviybę ir labiausia darbuojasi Bažnyčiai.

Dr. P. Mačiulis yra gimęs 1895 m., iš tėvų sodiečių, Panemunėlio parapijoj, Rokiškio apskrityje. Užbaigęs 6 klases Šiaulių gimnazijos 1913 m., pastojo į Kauno Žemaičių Dvasinę seminariją. 1919 metais apleidęs Žemaičių seminariją, pastojo tarnauti naujai susitvėrusioj Lietuvoj Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministerijoje. Trokšdamas toliau mokintis persikėlė į Užsienių Ministeriją, kurijėru, gi nuskyrus kun. kan. Narjauską Romon su misija, tapo priskirtas už sekretorių, čia naudodamasis proga ir pastojo į Romos Karališkąjį universitetą, jūridinį skyrių. Paskyrus Dr. J. Šaulį atstovu prie Krivinalo, p. Mačiulis tapo perkeltas pas Dr. Šaulį už laikinąjį sekretorių,

kurio pareigas ėjo iki lapkričio mėn., 1921 m. Gi gavus Tautos Fondo stipendiją, pasišventė vien mokslui, kurį laimingai užbaigė 14 d. liepos su teisių daktarato laipsniu.

Dr. P. Mačiuliui, kaip nuolatinam "Vyčio" bendradarbiui, baigusiam aukštąjį mokslą, Redakcija linki kuogeriausio pasisekimo.

—x—

Rugp. 28 ir 29 dienomis Chicagoje įvyko A. L. R. Katalikų Federacijos Kongresas, kuriame dalyvavo suvirš 120 atstovų. Kaip paprastai, Kongresas prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje. Posėdžiai buvo laikomi Mark White Parko salėje. Kongreso prezidiuman išrinkta: Pirmininku kun. dr. J. Navickas, L. Vyčių Org. Garbės Narys, L. Šimutis, "Garso" Red. ir Valančius Vice Pirmininkais. Sekretoriais M. Gurinskaitė ir kl. M. Daumantas. Šiometiniame Federacijos Kongrese pravesyta daug svarbių nutarimų, kuriuos matysime iš paskelbto spaudoje protokolo.

Lyg šiol Federacijos širdis, t. y. Sekretoriatas buvo Rytuose, būtent Brooklyne. Nuo šio Kongreso jis (Sekretoriatas) bus Chicagoje.

Iš 43 kuopų bei apskričių nominuotų kandidatų Federacijos Valdybon išrinkta šie asmenys: kun. Ig. Albavičius, kun. dr. Ig. Česaitis, Ant. Nausėdienė, kun. B. Bumšas, J. Krušinskas, kun. H. Vaičiūnas, kun. F. Kemėšis, kun. A. Linkus, J. Mockus, J. Šaliūnas, L. Šimutis, A. Valančius, M. Vaičiūnienė, A. Peldžius, A. Krėkščiūnas, kurie šiaip pasiskirstė pareigas: Dvasios Vadas — kun. Dr. Ig. Česaitis, Pirmininkas — kun. Ig. Albavičius, Vice Pirmininkai — L. Šimutis ir A. Nausėdienė, Sekretorium — kun. B. Bumšas, Izdininku — J. Šaliūnas, Izdo Globėjais — Krekščiūnas, J. Mockus ir kun. F. Kemėšis. Kiti Valdybos nariai.

—x—

Tomis pačiomis dienomis Brooklyne, N. Y. Apreiškimo Panelės Švč. parapijos salėje įvyko A. L. R. K. Moterų Sąjungos IX-sis Seimas, kuriame dalyvavo suvirš 43 delegatės nuo 23 kuopų bei apskričių. Prezidiu-

man išrinkta: Pirmininkė — Z. Sakalienė, "Moterų Dirvos" Redaktorė, Vice Pirm. — M. Čiauskaitė, Rašt. — E. V. Kneizienė ir P. Ševetienė.

Be daugelio kitų svarbių nutarimų, šiemetinis Moterų Sąjungos Seimas nutarė surengti didelį vaju, kad kuodaugiausia sutraukus lietuvių katalikų moterų po Sąjungos vėliava. Kadangi praeitais metais Centro Valdyba gražiai ėjo savo pareigas, tad Seimas vienbalsiai užgyrė ją ir šiemetams.

—x—

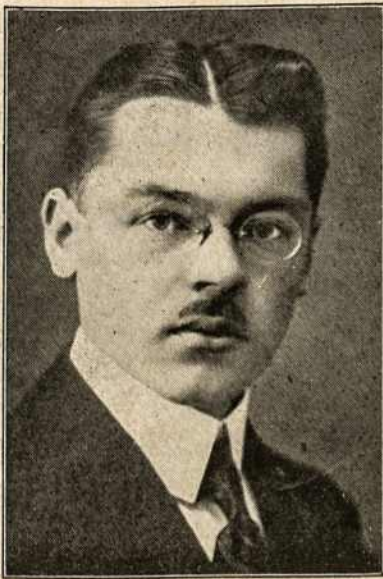
DU GARBINGU SVEČIU ATLANKĖ "VYČIO" REDAKCIJĄ.

Penktadienio vakare, rugp. 31 d "Vyčio" Redakcijoje įvyko antras po Seimo naujos L. Vyčių Centro Valdybos posėdis, į kurį buvo atsilankę du garbingi svečiai: kun. Fabionas Kemėšis, Garbės Narys ir Literatinės Komisijos narys iš Washington, D. C., taipgi kun. Juozas Koncevičius iš Lietuvos, kurie, apžiūrėję mūsų įstaigą — spaustuve, gėrėjosi jos įrengimu. Gerb. kun. J. Koncevičius savo gražioje prakalbėlėje, perdavęs Centro Valdybai, o per ją ir visai Vyčių Organizacijai, pasveikinimus nuo Lietuvos jaunimo, pabrėžė, kad Amerikos lietuvių gyvenime Vyčiai svarbų vaidmenį vaidina. Taip manoma Lietuvoje ir Amerikos lietuviai negali užginčyti, kadangi tos liet. jaunimo dalies darbai ir šiemetinis Seimas aiškiai parodo.

Kun. J. Koncevičius Lietuvoje yra plačiai žinomas. Ilgą laiką darbavosi mokyklose, kapelionaudamas gimnazijose ir kitose aukštesnėse mokyklose. Jis yra "Vilties" dr-jos centro valdybos pirmininkas. Besikuriant Lietuvos valstybei gerb. kun. Koncevičius buvo Vokietijoje įgaliotas rūpintis mūsų nelaisviais. Jo pasidarbavimu kelios dešimtys tūkstančių badaujančių mūsų Tėvylaisvių ir tremtinių tapo sugrąžinta Tėvyne.

1921 metais buvo pasiūstas valdžios kaip nepaprastas įgaliotinis Rusijon, kur rūpinosi nelaimingųjų mūsų tremtinių grąžinimu Lietuvon. Arti 300,000 mūsų tremtinių reikėjo sugrąžinti. Visas tasai darbas pa-

MIKAS BAGDONAS,

Gimnazijos mokytojas, Steigiamojo Lietuvos Seimo narys, Krikščionių Demokratų partijos, kuris 1922 m. tos partijos buvo deleguotas Amerikon, kad lietuvių katalikų tarpe parinktų aukų Krikščionių Demokratų politiniams reikalams. Dabar studijuoja teises Loyola universitete. XI-sis L. Vyčių Seimas p. M. Bagdoną išrinko Organizacijos Vice-Pirmininku.

tvarkyti, reviduoti ir įstruktuoti buvo pavestas gerbiamam kun. Koncevičiui.

Jis yra ėjęs mokslus Lietuvoje ir Vokietijoje, Berlyno universitete.

—x—

Rugp. 30 d. "Vyčio" Redakcijoje ir spaustuvėje lankėsi naujas mūsų Organizacijos Pirmininkas gerb. komp. A. Aleksis ir gerb. L. Šimutis, "Garso" Redaktorius ir A. L. R. K. Federacijos Vice Pirmininkas, kuris, praleidęs dvi savaites Seimuose — Vyčių ir Federacijos, — taip-gi atlankęs savo pažįstamus, rugp. 31 d. išvažiavo Brooklynan prie tiesioginių savo pareigų.

Gerb. A. Aleksis Springfieldan išvažiavo šeštadienio vakarą, rugs. 1 d. Prieš išvažiuosiant penktadienio vakare buvo atsilankęs į L. Vyčių Ch. Apskričio Choro repeticiją, kur entuziastiškai tapo pasveikintas, kai po organizatoriaus to choro, kuris šiandien, p. S. Pociaus vedamas, skaitosi geriausiu choru Chicagoje.

Rugp. 30 d. L. Vyčių įstaigų — Redakcijoje ir spaustuvėje — lankėsi dvi įžymios veikėjos: J. Gedminaitė, Centro Izdo Globėja iš Springfieldo, ir D. Gustaitė iš Detroit, Mich. Abi veikėjos dalyvavo Federacijos Kongrese.

—x—

Chicagoje pas savo gimines vieši šie Springfieldo Vyčiai veikėjai: sesutės Juzė ir Elžbieta Sugentaitės ir A. Bakūnas. P-lė J. Sugentaitė, Centro Sporto Sekcijos Vice Pirmininkė, neužilgo žada grįžti Springfieldan, o jos sesutė Elžbieta ketina apsigyventi Chicagoje, nes jau įsirašė L. Vyčių 36 kupon.

—x—

Rugsėjo 3 d. Chicagoje lankėsi uoli Springfieldo jaunimo ir moterių tarpe veikėja ponia Kuperienė, taip-gi p. Glemža, vargonininkas iš Indiana Harbor, Ind. su dviem draugais. Gerb. svečiai atsilankė į L. Vyčių 36 kp. ir Šv. Agnietės choro pikniką, parapijos darže ir, susipažinę su kairiais chicagiečiais veikėjais, tą patį vakarą išvažiavo: ponia Kuperienė traukiniu į Springfieldą, o p. Glemža su draugais automobiliu į Ind. Harbor.

—x—

Važiuodami L. Vyčių Seiman atstovai 11-tos kp. iš Homestead, Pa. p. J. Grebliūnas, p-lės Anelė Aučiūtė ir Ona Dimšiuūtė buvo sustoję Chicagoje. Aplankė spaustuvę ir Redakciją. Grįždami iš Seimo vėl buvo sustoję Chicagoje ir, aplankę žymesnes čia vietas, negaišiodami leidosi namo su nepaprastu kuopai pranešimu, kad XII-sis Vyčių Seimas 1924 m. nutarta laikyti Homesteade ir pilni didžiausių pasirįžimų iš anksto pradėti ruošti.

—x—

NAUJA L. VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasios Vadas — *kun. Ignas Boreišis*,
3553 Dix Ave., Detroit, Mich.
Pirmininkas — *komp. Aleksandras Aleksis*,
815 N. 8th St., Springfield, Ill.

Vice Pirmininkas — *Mikas Bagdonas*,
717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Raštininkas ir Administratorius —
Vincas Rūkštalis,

4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

Iždininkas — *Antanas Valonis*,

2322 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iždo Globėjai: — *A. Rubliauskaitė*,

309 So. Kildare Ave., Chicago, Ill.

J. Gedminaitė,

1800 S. 11th St., Springfield, Ill.

Spaustuvės Direktoriai:

Kun. J. Vaitukaitis,

717 W. 18th St., Chicago, Ill.

B. Jakaitis,

917 W. 33rd St., Chicago, Ill.

P. Paliulis,

1645 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

P. Savickas,

2250 W. 24th St., Chicago, Ill.

A. Panavas,

5126 S. Marshfield Av., Chicago, Ill.

Literatinė Komisija:

Kun. F. Kemėšis,

Catholic University, Caldwell Hall,
Washington, D. C.

Kun. dr. Ignas Česaitis, "Draugo" Red.,

2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

K. A. Karužis,

St. Francis Seminary,
St. Francis, Wis.

K. Jonaitis,

4943 W. 15th St., Cicero, Ill.

D. Gustaitė,

9550 Cardoni Ave., Detroit, Mich.

Redaktorius — *Ignas K. Sakalas*,

4456 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

Telefonas Lafayette 4184.

—x—

GENERALĖ SPORTO SEKCIJOS VALDYBA.

Pirmininkas — *J. Mileris*,

50 W. 6th St., So. Boston, Mass.

Kun. A. Tamoliūnas,

1713 E. Adams St., Springfield, Ill.

VINCAS RŪKŠTALIS,

PENKIUS metus pasekmingai vedęs Centro Raštinę ir du metu Administraciją, pilnas geriausių norų ir pasišventimo darbuotis Amerikos lietuvių katalikų jaunimui. V. Rūkštalis sumanomas biznio srityje lemia mūsų įstaigai-spaustuvei skaisčią ateitį.

I Vice Pirmininkas — *P. Laurinaitis*,
612 W. 18th St., Chicago, Ill.

II Vice Pirmininkė — *Juzė Sugentaitė*,
1748 So. 2nd St., Springfield, Ill.

I Raštininkas — *J. Rakauskas*,

420 N. State St., Westville, Ill.

II Raštininkė — *J. Karpiūtė*,

225 W. Main St., Westville, Ill.

Ne vardas neša tau pasisekimą gyvenime, bet darbai. — *Dio Chrysostumas*.

—x—

Geriau kuomet yra geras blogoje šeimynoje, negu blogas geroje. — *Greg. Naz'as*.

—x—

Maža ugnis daug kartų būna priežastimi didelės ugnies. — *Catullus*.

—x—

Pinigas neturės šviešumo savyje kol jo nesužibinsi taupydamas. — *Hortensius*.

—x—

Niekas nepatenkins to, kurio nepatenkina maži dalykai. — *Epicurus*.

Poezija

VAKARO VARPAS.

Ten vakaro varpas drąsiai suaidėjo
Banguoja, liūliuoja daina jo skambi...
Tai nyksta erdvėse išblaškoma vėjo,
Tai vėl užsimoja ir plaukia toli.

O kas-gi įspės jo troškimų gilybes?
Lyg ieško pasauliui skaisčios ateities...
Lyg rodos tuoj žemės bedugnes ji lygins
Lyg rodos jie jūras vien meile užlies.

Lyg rodos gaivins tą keleivį silpnutį,
Kurs alpsta parpuolęs po vargo naštos,
Lyg vėjus jie tildys kad liautūs vis pūtę,
Žaibus užgesins ir siaubūnus audros.

Bet vėjas ir audros nutilti nebando,
Raudos amžinosios giesmė jų sena,
Žmogaus tik krūtinė sujaudinta gando
Sušunka: "Pasauli, skriaudų tau gana!"

O žemė! kam lieki žiauri nevaisinga?
Gimdai ašarose vienus tik vargus...
Nė meilės, nė grožio, nejaugi jie dingo?
Kas užarė jų spinduliuotus takus?

Kodel, tu mirčia užsiniuodijus širdį?
Krauju maitiniesi ir puošies kapais?
Skundų ir dejonių karčių lyg negirdi
Sau iščius vien plienu ir kerštu žudais.

Tik varpą išgirdęs dangus čia į žemę
Nusiunčia Dievybės šventus ilgėsius —
Jais blaško šešėlius, kur draikos aplemę,
Jais kuria gyvybės pavėsius gaivius.
O kaip paslaptinga graži jo židrynė,
Mums beria mintis į krūtinių gelmes —
Svajonės, lyg ryto skaisčioji aušrinė
Rod's jūroj' gyvybės nutilę nuskęs.

Ir meilės kibirkštys, tylos pagimdytos,
Ištrykšta širdužei skaisčiausia rasa
Ir norai sušvinta lyg vasaros rytas,
Ir auga ir žydi grožybė visa.

Ir kas tuomet žemė vargų ūkanota?
Sutrink kojomis jos griaukšlėtus šliužus,
O jaunas idėjas į tuštąjį plotą
Pasėki ir džiaugkis, bus viskas gražu.

Jaunatvė! kaip varpas drąsiai užsimoki
Ir skriski kur verda gyvybės ugnis!

Kol vasaros kaitros, ziedai nemigloti,
Kol kelrodžiu meilės skaisčius spindulys.

Juozas Paukštėlis.

—x—

ROŽĖ.

Sk. A. Jurg—tei.

Skaisčiai graži baltoji rožė,
Pasauly žydi del visų —
Ją puošias vargdienio bakūžė
Ir rūmai dėimanto varšų!

Bet ją karštai pasauly myli
Tiktai mergelė, tik jauna,
Nes žudo ji jai vargo vylį
Savo užburta šypsena!..

Už tai visuomet prie krūtinės
Mergelė sega ją linksmai,
Tylos sulaukus vakarinės,
Kurioje dainos sutartinės
Pareiškia sielai, kad skausmai,
Nuo sapnų galės žus ūmai!

Jurgis Daina.

5 p.p.A.Panemunė.

—x—

SKAUSMO DAINOS.

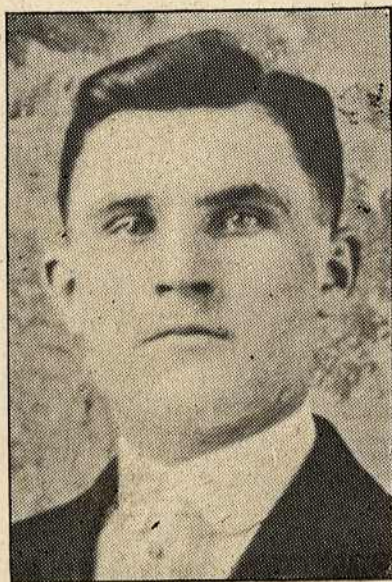
Skausmo dainos, plaukit, skrįskit
Į žydriausias mėlynės
Ir tenai tiktai išvyskit
Išsvajotusias žvaigždes...

Tik tenai vainikai pinas
Iš ilgėjimos žiedų,
Nepasiekiamoj mėlynėj,
Šilkasparnių debesų...

Skriskit dainos į mėlynę,
Čia šioj žemėj neramu,
Spaudžia vien skausmai krūtinę —
Žmonės valdomi kardu...

Meilė minama po kojų,
O brolybės obalsiai
Skelbia vargšams žemės rojų —
Tik kad nuodėmių šimtai...

ANTANAS J. VALONIS,

Rimtas veikėjas lietuvių išeivijoje, kuris XI-jo Seimo tapo išrinktas antrus metus eiti Organizacijos Centro Izdininko pareigas.

KODEL?

Kodėl tavo veidas nuliūdęs, išbalęs,
Ko griaudžiai dejuoja pavargus širdis,
Ne jau šits pasaulis del tavęs atšalęs,
Kam ašaros temdo žydriausias akis?

O rodos tik vakar buvai lyg lakštutė,
Linksmutė, žavėjai kiekvieno akis,
Tada Tau šypsojos iš ryto saulutė
Ir tavo dainelę pamėgo širdis.

Liūdna ji skambėjo lyg raudančios stygos,
Kad pirštai užgauna ir dreba aidai
Ir klausėsi tonų gamtužė nurimus,
Ir gilūs žvaigždėti padangių skliautai.

Skardus dainos aidas raminančią tylą
Sujudino... supo lengvąja sriove.
Jaunoji krūtinė ilgėjimuos kyla
Ir neša kur žvaigždės liepsnoja ugne.

Tu jos pasiilgai, joj dainą sudėjai,
Tikėjai surasi ten daug šilumos,
Bet vos tik pakilai... visa suvirpėjai,
Širdis neužkaito nuo žvaigždės liepsnos.

Antai tylią naktį berybėj išbalęs
Padangių mėnulis nušviesdams laukus

Ir spindulius beria ant žemės atšalęs,
Nušvies jis ir tavo erškėčių takus.

Visad jis vienodas, visiems kelią rodo,
Ar vasara juokias, ar spaudžia šiaurys.
Ir kam vienatvėje gyvent nusibodo,
Kam surėmė širdį skaudus sopulys.

Žilvitis.

VILNIUS.

Ir vėl tave nauji rūkai,
O Vilniau, apgulė tamsiai!
Plėšrusis aras dar žiauriau
Nagus suleido į krūtinę,
Ir naujos žaizdos vėl smarkiau
Skausmais Tave kankina.

Retėžiai slėgiančios vergijos
Suspaudė širdį tau stipriai
Tu laisvės valandas atminęs
Be žado ir vilties dunksai!..

Tavo galingieji vadai
Nebtekę kovose spėkų,
Šiandieną ilsisi ramiai
Ant senų protėvių kapų!

Bet Tu, o Vilniau, neliūdėk,
Nors spaudžia širdį Tau skausmai,
Kentėjęs amžius, dar kentėk
Kol sustiprės Tavo sūnai!

Užmiršt Tavęs jie negalės,
Nors slėgs nelaimės ir vargai;
Širdis jiems visuomet kalbės
Kas Tu esi ir kuo buvai!..

21. III 23.

Berželis.

Kauno "Laisvė".

Pr. Genys.

Einu aš su pasauliu
Į saulės tyrų plotį!..
Į žydri, kur Ramybės
Rūmai spinduliuoti!..

Kazys Vidikauskas.

Ordenas "Aušros" Vyčių.

(Prietikiai Aušrininko).

Ką čia papasakosiu, tai jau keli metai kaip žinojau. Vienok tai stoka laiko, tai šis tas vis kliudė parašyti ir paskelbti plačiau visuomenei.

Kadangi šiemet sukako 40 metų nuo įsteigimo laikraščio "Aušros", tos pirmtakūnės mūsų saulės laisvės, todėl, viską metęs į šalį, ėmiaus plunksnos ir rašau.

1920 metais man, kaipo veikėjui tarp-tautinėse kalbos dirvoje, teko būti viename didesniame esperantininkų suvažiavime, kuriame, be atstovų iš Suvienytų Valstijų, buvo keletas iš Kanados ir Meksikos. Susipažinus su vienu meksikiečiu, daktaru Alfonsu Barba, kuris, sužinojęs mane lietuviu esant, ve ką papasakojo.

"Tamstai, kaipo lietuviui, įdomu bus žinoti štai kas. Kartą arti miesto Vera Kruz, laike dabartinių betvarkių Meksikoj, gauja banditu (jie save mėgsta vadintis "revolucionieriais") užpuolė vieną moterų vienuolyną. Pagrobę šioki tokį turtelį, vilko ir jas su savimi. Kokis likimas jų laukė, nesunku dasiprotėti, būtent pažeminimas ir... mirtis. Varomos vienuolės klikė šaukdamos pagelbos, kuri netikėtai ir pribuvo. Vienoje vietoje iš kaž kur iššoko senyvas jau, didele barzda apžėles, vyras, kuris, apsimainęs su viena vienuole keliais nesuprantamos banditams kalbos žodžiais, ištraukė iš kišenių du revolveriu ir iš abiejų rankų pradėjo šaudyti. Ir tas tai nepaprastas drąsumas to vyro jas išgelbėjo. Mat, banditai norėjo jį gyva pagauti, o šis, gindamasis, keleta jų paklojo. Nežinia, kaip būtų pasibaigę, jei ne valdžios kariuomenė, kuri spėjo atbėgti iš Vera Kruz'o.

Tada gelbėdami savo kaili banditai, viską palike, net ir sunkiai sužeistą drąsų barzdyla, turėjo bėgti į kalnus.

Sužeistas drąsus barzdyla nugabentas ligonbutin ir man prisėjo jį apžiūrėti. Tiesa, po dviejų dienų mirė, bet prašant pa-

pasakoti apie savo gyvenimą jis ve ką papasakojo".

"Daktare, aš gimiau ir augau Lietuvoj. Mano tėvas, amžiną atilsį, turėjo mažutę ūkelę. Kad išmaitinus gan diktą šeimyną, jis turėjo dar eiti pašaliais uždarbianti. Jis, kaip paskui ir mes paaugę, mėgom eit ant troptų (sielių), tai yra plaukti Nemunu su rąstais iš Lietuvos į Prūsus. Toks uždarbiavimo būdas, mums rodės, buvo ir pelningesnis ir kartu duodavo progos slaptai taip sau, kaip ir kitiems pargabenti lietuvių kalboj spaudos — knygelių ir kalendorių. Mat, Rusų valdžia buvo uždraudus mums gintoje kalboje spaudinti ir platinti knygas bei laikraščius. Bet štai 1883 metais keletas mūsų apšviestūnų-veikėjų, kaip Dr. Jonas Basanavičius ir kiti, Prūsijoje pradėjo leisti pirmą lietuvių dvasią gaivinantį laikraštį vardu "Aušra".

Sužinojęs tai mūsų parapijos klebonas, karštas Lietuvos patrijotas, kuriam jau ir pirmiau mes gabendavom knygų, sumanė sutverti slaptą draugiją platinimui to laikraščio lietuvių tarpe. Tvirtam draugijos pamatui priėmėm kaikiurių viduramžio vyčių ordeno taisykles, kaip ve: iškilmingą prisai-ką, pasirašymą savo krauju, absoliūtį paklusnumą Mistrui — viršininkui Draugijos, — sunkias bausmes už prasižengimą, mirties bausmę už išdavystę ir tam panašiai.

Steigiamame draugijos susirinkime įsirašė dvylika žmonių — trys kunigai, vargonininkas, medicinos daktaras, vaistininkas, valsčiaus sekretorius ir keturi paprasti valsctiečiai — ūkininkai: mano tėvas, aš su broliu ir mūsų kaimynas.

Draugijai su tokiais aštriomis taisyklėmis reikėjo surasti ir tinkamas vardas. Tad-gi ir pavadinom ją *Ordenas "Aušros" Vyčių*. Save-gi pavadinom: *Aušros Vyčiai*. su obalsiu "Jau aušta!.. Ir saulė užtekės!.."

Renkant Mistrą, pusę balsų gavo daktaras, o kitą pusę Ordeno sumanytojas — mū-

sų klebonas, delto daktaras ir spyrėsi, kad jis ir būtų Mistras. Klebonas-gi norėjo kad daktaras apsiimtų. Tada daktaras sugalvojo traukti laimykį, kuris iš judviejų turi likti ordeno Mistrų. Laimykį ištraukė klebonas Gi didįjį garbės Mistro laipsnį vienbalsiai pripažinom Dr. Basanavičiui, "Aušros" įkūrėjui (apie ką gal jis dar ir šiandien nieko nežino).

Steigiamame dr-jos susirinkime pasiskirstėm ir darbus: inteligentai turėjo rūpintis pinigais ir spaudos, ypatingai laikraščio "Aušros", platinime, o mes paprastai žmonelės turėjom rūpintis kuodaugiausia "Aušros" kontrabandos keliu pargabenti iš Prūsų į Lietuvą.

Per tris mėnesius mums neblogiausia sekėsi. Bet kas toliau atsitiko su Ordenu nieki negaliu pasakyti, nes mes — aš, tėvas ir brolis — prieš savo norą, turėjom ant visados pasitraukti iš veikimo. Tėvas su broliu nukeliavo į amžinatvę, o aš svetur turėjau slapstyti. Atsitiko štai taip:

Kartą, grįždami iš Prūsų su diktais pundais lietuviškos spaudos, įpuolėm į sląstus parubežinė rusų sargybos. Nieko mums nebeliko, kaip tik pasiduoti... Mūsų tėvas, žinodamas, kas mūs laukia, jei pasiduosim, nutarė geriau žūti, negu katargon patekti. Tad metęs savo pundą man, kaip vyresniam, stipresniam (aš būvau tada 20 metų, o brolis — 18-kos), suriko: "Vaikai! bėgkit! — aš sulaikysiu maskolius!!!" ir griebęs už revolverio pradėjo į rusus šaudyti. Iš karto šokome bėgti, vienok tuojau susilaikėm. Brolis, truputį pabėgęs, metė savo pundą, ištraukė revolverį ir sušuko: "Eikim gint tėvelį!" Be to, ir taisyklės mūsų Ordeno liepė už savąjį, už Ordeno narį mirti!... Aš pasekiau brolių ir prasidėjo kova. Kareivių buvo septyni, o mūsų trys. Neprabėgus nei dešimčiai minutų, devyni lavonai gulėjo ant žemės: visi kareiviai ir mano brolis su tėvu.

Iškarto norėjau griebti pundus su spauda ir pasislėpti artimame miške. Bet staiga sudundėjo žemė, išgirdau, kad net iš trijų pusių raiti kareiviai lekia kovos vieton. Tada, metęs viską, perbėgau per rubežius į Prūsus ir pasislėpiau.

Nuo to laiko turėjau mainyt savo vardą ir slapstyti po įvairius kraštus, nes Rusų valdžios šnipai labai tada gaudė tokius prakaltėlius.

Besislapstant kampas nuo kampo, prisėjo daug kartų tarnauti ant įvairių šalių laivų už jūreivį, dirbti ant ūkių ir tam panašiai. O kai vargas kartais prispausdavo, nes negalėjau ilgai vienoj vietoj būti, imdavau savo smuiką ir tapdavau viešu gatvių dainininku. Ypatingai prie smuikos akompanimento mėgdavau dainuoti: Kudirkos "Lietuva, tėvyne mūsų" ir Vanagėlio "Kur banguoja Nemunėlis". Ir tie gatviniai koncertai visuomet prašalindavo nuo manęs bado šmėklą, nes ant duonutės surinkdavau šiek tiek skatikų.

Širdis mano visados traukė pabuvoti arčiau gimtinių šalelės — Lietuvos. Ypatingai vasarą, nes tada būdavo patogiau. Užklysdavau į Prūsus, apie Tilžę, Ragainę, Klaipėdą, Šilutę ir kitur, kur pasigėrėdavau maloniu lietuvių kalbos skambėsiu. Be to, jei rasdavau kišenėje keletą skatikų, nusipirkdavau vieną, kitą lietuvišką knygele, arba laikraštį, ir vėl, kaip tas amžinas žydas, pasileisdavau pasaulin "blūdinėti".

Vieną kartą būdamas Tilžėje užėjau į Mauderodės krautuvę nusipirkti lietuviškų knygelių. Pasižiūrėjęs į langą, kokios jame yra išstatytos knygos, tarpe daugelio kitų pamačiau knygutę vardu "Mokintuvė tarptautiškos kalbos Esperanto del lietuvių", sutaisė kun. A. Dambrauskas.

Va, pamaniau sau: kam, kam, bet man tarptautinė kalba labai reikalinga. Rasi, mokėdamas ją galėsiu lengvai visur susikalbėti. Ir ištikrųjų persitikrinau, kad su jos pagalba lengvai galima su kiekvienu susikalbėti. Taigi ta mokintuvė tarptautinės kalbos mano gyvenime sulošė labai svarbią rolę. Mat, knygutėje, šale pamokų-lekcijų, buvo ir keletas poezijos kūrinių, kuriuos kaip bematant pradėjau vartoti savo gatviniuose koncertuose.

Kartą atsibastęs net į Meksiką, jos sostinėse gatvėje grieždamas smuika, dainavau "Forte ni staru fratoj amataj!". (Tvirtai stovėkim mylimi broliai!) Iš pravažiuojančios puikios karietos iššoko jaunutė, graži,

DAILININKAS IZIDORIUS ILEKIS,

“Vyčio” bendradarbis, šiemet baigė Chicagoje Art Institute skulptūros skyrių ir tuojau liko pakviestas darbuotis į Field Museum’ą Chicagoje.

Dail. Iz. Ilekis savo piešiniams yra plačiai žinomas visiems Amerikos lietuviams. Jis yra nupiešęs vinjetes “Vyčio”, “Moterų Dirvos” ir kitų laikraščių viršeliams, taip pat laimėjęs premiją už gražią, pilną fantazijos ir lietuviško stiliaus vinjetę viršeliui muzikos veikalo “Meilė” (žodžiai L. Šilelio, muzika A. Aleksio). Be to, daug jo piešinių buvo atspausta įvairiuose laikraščiuose. Keliant Lietuvos Laisvės Paskolą Amerikoje, jo piešiniai buvo pripažinti kaip geriausi dėti ant didelių plakatų, kurie ne vieną lietuvių sujudino ir paskatino kuodaugiausia pirkti bonų, kad jais greičiau būtų nukirsta galva lenkų imperializmo kirminui.

Sveikindama Dail. Izidorių Ilekį, per didelį vargą (delei stokes lėšų) baigusį skulptorybės skyrių “Vyčio” redakcija linki kuogeriausių pasekmių darbuotis lietuvių meno dirvoje.

kokių šešiolikos, septyniolikos metų meksikietė ir, atsistojus šale manęs, kartu pradėjo dainuoti tą dainelę. Visi praeiviai sužiuro, o senis jos tėvas, sėdėdamas karietoje piktai raukėsi.

Sudainavus mums tą dainelę, ji paėmė mano skrybėlę, it stirna, prišoko prie tėvo ir, pabučiavus jį į veidą, atkišo skrybėlę. Nors

senis ištarė keiksmazodį “karamba”, vienok imetė į skrybėlę auksinį pinigą. Ir bemažant graži meksikietė-esperantistė sukolektavo man nemaža pinigų. Paskui pašnabzdėjus ką tai tėvui liepė man eiti sėsti su jais į karietą ir važiuoti pas juos. Nepriimti kvietimo būtų buvęs negražus iš mano pusės pasielgimas. Tad-gi įlipau karieton ir nupyškėjau į dvarą, kur gerai pavaišino ir prašė pasilikti pas juos koku nors tarnu, darbininku. Ypač prašė gražioji Lukrecija (toks buvo tos meksikietės vardas), ir aš pasilikau.

Būnant pas juos per keturius mėnesius neatsitiko kokių nors ypatingų nuotikių. Tik laikas nuo laiko būdavo pašaukdavo mane į rūmus, kad su ja, t. y. Lukrecija, jai skambinant ant piano, o man griežiant smuika, padainuotumėm kokią nors dainelę. Paskui aš išmokinau ją ir lietuviškai kalbėti.

Tankiai man, kaipo arklininkui, prisedavo su jais (su ja, tėvu ir dviem broliais—motinos jau nebuvo) joti pasijodinėti. Tada ta gražioji pagunda, niekam nematant, mėgdavo patraukti man už ūso, arba už garbiniuotų mano gražių, ilgokų, geltonų plaukų, kokius tik turi vien lietuviai, arba net ir įgnybti, pakutenti, meilingai nusišypsoti ir t. p. Bet tie jos nekalti šposai man tada atrodė paprastais, neturinčiais jokios reikšmės. Aš nei manyte nemaniau, kad ji yra į mane įsimylėjus, kaip paskui paaiškėjo. Bet tiek to.

Po keturių mėnesių atvažiavo pas juos į svečius koks tai anglų aristokratas, didelis turtuolis, lordas, regis, kunigaikščio laipsnyje. Meksikietės tėvas buvo marlizas, reikškia bajoro laipsnyje, aukštesnis už grovą, o truputį žemesnis už kunigaikštį. Nežiūrint to, kad tas anglas buvo jau metuose, be to dar rudas, kaip voverė, ir labai šlakuoto veido, jau nekalbant apie didelį jo arogantiškumą, jis įsimylėjo į tą gražią Lukreciją ir dar kaip — iki ausu, anot žmonių kalbos. Bet taip Lukrecija, kaip ir tėvas ir broliai buvo priešingi... Tada anglas pasielgė taip, kaip tankiai atsitinka Meksikoj: pasisamdes drąsių valkatų-banditų, su kurių pagelba pabučiavus jį į veidą, atkišo ją. Nors kalnus.

Laiku patėmię mes tai pasileidom vytis. Delei stokos laiko mes negalėjo sudaryti didelio būrio vyrų, delto vijomės keturiose: aš, senis markizas ir du jo sūnu. Pasiėmę ant greitųjų šautuvus, revolverius, *navajas**) kilpas, na, ir pinigų, sėdome ant arklių ir pasileidom banditų pėdomis. Mūsų arkliai buvo greitesni, nes pavijome juos netoli kalnų. Mes buvom keturi, o jų — penkiolika. Dasivijus juos anglas lordas prijėjo prie mūs ir pridėjęs revolverį prie Lukrecijos krūtinės desperatišku balsu tarė: “Markize, mano rankose yra geriausios kazyros. Mano pusėje vien trumpai, o pas tave — devynakės — nieko... Matai, mano pusėje yra penkiolika vyrų, o tavo vos keturi! Bet ypatingai man užtikrina laimėjimą tas, kad vos tik jūs mėginsite atimti Lukreciją, aš tuojau jai pasiūsiu kulką į pačią širdį! Ir tada, kas bus, te būna! arba aš ją turiu turėti, arba niekas!.. Be jos mano gyvenimas yra be vertės; tai tegu ir aš, jei reikės, prazūsiu!”

Išgirdęs markizas tokį anglo pareiškimą pabalo kaip popiera ir, nuleidęs galvą, nieko negalėjo ištarti. Aš-gi, žinodamas Meksikos valkatų-banditų būdą, kad jie gerbia tik drąsą ir jėgą prabilau:

Ei, brite! ar-gi negėda tau didžiūotis tuomi, kad gali nušauti beginklę mergelę? Jei tu esi vyras ir *gidalgas***), kaip ir tie tavo vyrai yra kilnūs gidalgai, stok su manim į dvikovą ant *navajų*. Tada pamatysim tavo didvyriškumą ir bajorystės kilnę. Priešingai, jei nestosi kovon, aš tikiu, kad tavo vyrai tave apleis, nes jie, gidalgai, ainiai senovės Ispanijos narsių karžygių, niekad nebuvo ir nebus po vadovyste bailaus zuikio!..

*) *Navaja* — ilgas, siauras, abiem pusėm aštrus peilis; kuriuomi mėgsta būt visuomet apsiginklavę ne tik meksikiečiai, bet ir visi pietų amerikiečiai.

**) *Gidalgas* — ispanų kalboj reiškia bajoras. Kiekvienas valkata Meksikoj mėgsta save vadinti *gidalgu* — bajoru. Todelei, atsitikime, kada prisieina reikalas gauti jų simpatijos, reikia juos vadinti gidalgais-bajorais.

Toks drąsus, pašiepiantis mano pareiškimas pradėjo rodyti gerų pasekmių: banditai pradėjo man šaukti: “*Bravo!*” ir spirt anglą į dvikovą. Mat, be pakutenimo banditų ambicijos, jie, kaip žinoma, labai myli dvikovą ant *navajų* matyti.

Kadangi anglas dar nelabai skubinosi stoti su manim ir pasibadyti peiliais, tai vienas banditų, sėdėjęs šale jo ant arklio, ištrenkė jam iš rankos revolverį ir sušuko: “Stok! o jei ne, tai mes ne tik kad tave apleisim, bet dar surišę atiduosim tiems drąsiems, prakilniems *gidalgams*, kurie tau nusuks sprandą...”

Taręs tai banditas pagrobė nuo balno Lukreciją ir anglas pamatė, kad nėra jam kito kelio išėjimui iš to nemalonumo. Todel, numetęs viršutinį švarką, kuriuo apsuko kairę ranką, kad apsigynus nuo smūgių ir ištraukęs blizgantį *navają*, puolė ant manęs. Vienok, būdamas pasiruošęs laiku atmušiau jo pirmą, antrą ir trečią puolimą. Mūsiškiai, kaip ir anglo pasamdyti banditai, matydami mano vikrumą, pradėjo delnais ploti ir visa gerkle rėkti: “*Bravo! Viva!*” Toks kliksmas anglą labai erzino ir jis dar smarkiau pradėjo mėtytis ant manęs. Bet veltus buvo jo įsikarščiavimas. Kiekvieną jo puolimą pasekmingai atmušiau...

Kada jau dvyliktą kartą anglas mane užatakavo, aš užbaigiau kovą. Atmušęs jo *navają* į šoną taip, kad turėjo net išpulti iš rankos, visu smarkumu puoliau ant jo ir aukštieninką užlaužęs ant jo paties arklio, pridėjau smailų, it gyvatės gilį, galą savo *navajos* prie jo gerklės, sakydamas: sakyk garsiai, kad esi pergalėtas; kitaip — navaja paskęs tavo gerklėje!.. Anglas, grieždamas dantimis, tylėjo. Bet kada savo *navają* spustelėjau, tuojau suriko: “Pardon! Esi pergalėtas!”

Neatimdamas nuo jo gerklės *navajos*, aš tęsiau: Prižadėk, kad savo vyrams užmokėsi trigubai tiek, kiek žadėjai duoti. Išgirdę tai banditai pradėjo delnais ploti, o anglas, vis grieždamas dantimis, tarė: “Prižadė!”

Po to, vis dar laikydamas įremtą *navajos* galą į jo gerklę, liečiau prisiekti, kad nie-

kados negeis markiziūtės, nepersekiuos jos tėvo, nei brolių, jei jam pasiseks išlikti gyvam iš šios dvikovos. Prisieki. Tada aš, dar vis laikydamas jį tarp gyvybės ir mirties, tariau jo vyrams: kilnūs gidalgai! Girdėjote, kaip lordas prisiekė jums trigubai užmokėti, taigi nei kalbėt apie tą nėra ką. O markizas, aš tikiu, duos jums dar tiek pat pinigų, jei sugrąžinsite jam jo dukterį ir patapsite jo šalininkais. Patikrinus markizui, kad taip bus, kaip sakau, banditai sugrąžino dukterį ir stojo jo pusėn. Lordas pasitiko vienas mano nelaisvėje... Tuomet senas markizas tarė: "Kristus mirdamas ant kryžiaus ne tik atleido savo priešams, bet dar ir meldėsi už juos. Todėl ir mes, būdami jo mokiniai, turime taip-pat elgtis... Broliau, prašau, paleisk lordą,—juk ir jis kovojo kaip liutas, delto užsitarnavo iš tavo pusės atleidimo". Paleidau. Tada, pratesdamas lordui savo dešinę, markizas tarė: "Lorde, ir aš buvau jaunas, ir aš nekartą, meilėje apjaukęs, padariau paikystę, kaip kad tu dabar, arba ir tūkstančiai kitų jaunų vyrų. Todėl dovanuju tau už viską, tai ir tu dovanok man, kad turėjai tiek nemalonumų, net ir pavojų savo gyvybei. Žinai, kad gyvenimas — kova. Ir to yra teisybė, kuris nugali. Tai neišvengiama gamtos taisyklė. Išpildyk visa tai, ką prižadėjai mano prieteliui, kuris kovės su tavim toj dvikovoj". Lordas, sopulingai šypsodamas, atsakė: "Markize, tu ir tavo tas prietelius, kuris, geriau kad būtų negimęs, tai aš būčiau turėjęs tavo dūkrele, esate labai kilnios širdies žmonės. Tu, net man neprašant, dovanoji už tą avantiūrą, o jis... jis pasiaukoję ne tik del tavo dukters, bet ir del manęs: jis pasigailėjo manęs ir neatidavė į giltinės nagus. Delto, kaip aš galėčiau pykti ant tokių vyrų! Vienok geriau man būtų buvę, kad tas tavo prietelius būtų pervėręs mano širdį savo navaja. Tada man būtų "Gloria victis" (garbė pergalėtam); o dabar gi "Vae victis" (vargas pergalėtą mane kankins visą gyvenimą). Kaip aš galėsiu gyventi be gražios Lukrecijos?! Vargas man! Tačiau, ką prižadėjau, tą ir ištesėsiu..."

Taręs tai išsiėmė iš kišenės bankinę

knygutę ir savo buvusiems tarnams-banditams išrašė čekius. Markizas ir-gi tą patį padarė kartu paliuosuodamas juos nuo tarnybos.

Patenkinti banditai nujojo savo keliu, o mes sugrįžom į *estenciją* — dvarą. Lordas-gi, lydėdamas vieno markizo sūnaus, nujojo miestan, kad apleidus Meksikos šalį, tą buvusią garsių Aztėkų tėvynę, kurioje jis, kaip išsireiškė, rado ir kartu prarado laimę.

Mums sugrįžus į dvarą parjojo ir jaunas markizas, kuris lydėjo lordą. Nulipus nuo arklių, senis markizas puolė man ant kaklo ir, bučiuodamas skruostus, tarė: "Kuomi aš galiu atlyginti už tai, kad išgelbėjote mano mylimą dūkrele?!" "Adoptuok jį, tėve, lai jis patampa mūsų broliu, o tavo sūnum"—vienbalsiai sušuko abu markiziuku. "O aš, jei jūs ir tėvelis leisite, patapsiu jo verge", — sučiulbėjo, it lakštingala, markiziūtė ir prišokus pradėjo taip-gi mane bučiuoti.

Supratau ką reiškia žodis "vergė". Ir mano širdis greitesniu tempu pradėjo plakti, kad štai, iš nieko, iš, taip tariant, valkatos, patapsiu žentas turtingo markizo. Suprato tą ir jie ir, pritardami jos norui, tarė: "Gerai, lai būna taip, kaip nori..."

Po kelių dienų teko man užėiti vienon vokiečių bažnyčion, esančioj Meksikos sostinėje Mišų klausyti. Po pamaldų kunigas visiems davė po vieną egzempliorį katalikiškų misijų laikraštuko vokiečių kalboj vadinamą: "*Vergissmennicht*". Perskaičius jį, manyje gimė koks tai troškimas viską mesti ir skristi kuogrečiau į Pietų Afriką, kur vienuolių trapistų opatas, tėvas Pfanner'is, su savo broliais vienuoliais, darbavos tada, platindami Kristaus mokslą laukinių juoduodžių tarpe. Po kelių dienų vidujinės kovos aš nuėjau išpažintin ir tą dalyką pasakiau kunigui. Jis patarė viską gerai apmąstyti, pasakyti markizui ir veikti kaip sąžinė diktuoja. Taip ir padariau.

Nors markiziūtė verkė, vienok, pamačius mano griežtą nusistatymą tapti vienuoliu, it motina sūnų, palaimino ir, kabindama ant kaklo atminčiai aukso kryžiuką, apšarąjus tarė: "Eik ten, kur tave Dievo balsas šaukia. Aš ir-gi paseksi tuvo pėdomis

— tapsiu vienuolė". Gavęs nuo markizo pinigų kelionei, išvažiavau į Pietų Afriką, anglų koloniją Natal'į, į Mariannahill'io vienuolyną, kurio perdėtiniu tada buvo Pfanner'is.

Po trijų metų gavau laišką nuo markižo, kad ir Lukrecija įstojo į vienuolyną Meksikoj ir viskas, rodos, jau buvo pabaigta.

Bet, štai, prezidentaujant Diaz'ui, Meksikoj kilo betvarkė—revoliucija. Man dažniau ir dažniau pradėjo sapnotis, kad aš esu neva Meksikoj ir matau, kaip pseudo-revolucionieriai-banditai, užpuolę vienuolyną, išplėšę jo lobį, veika kartu ir vienuolės, ir viena iš jų, — markizo duktė — pamąčius mane, šaukia Esperanto kalboje, kad banditai ne-

suprastų: "Susimylėk ant manęs, kaip kadaise susimylėjai! Peršauk mane arba perverk mano širdį navaja! Kitaip niekšai išplėš ir suterš mano garbę, nekaltybę!" Ir, regis, vieton užmušti ją, užpuolu banditus... Pribūna valdžios kareiviai. Banditai, kad išgelbėjus savo kailį, viską meta ir bėga į kalnus, o aš, praslinkus keliolikai dienų, mirštu ligonbutyj nuo žaizdų.

Pasakiau apie tai perdėtiniui — opatui, kuris tūlam laikui paliuosavo mane nuo vienuolio pareigų, kad galėčiau vykti į Meksiką. Ir sapnas išsipildė... Matai pats, daktare. Aš mirštu nuo žaizdų gautų antroj kovoje už ją. Tai viskas".

Kl. Pietaris-Naudzius.

Beauštanti Aušrelė.

TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA.

Garbingajam Dr. J. Basanavičiui, Lietuvių Tautos žadintojui, "Aušros" Tėvui šį savo veikalėlį,

"Aušros" išleidimo keturių dešimtų metų sukaktuvėms paminėti, aukoju.

VEIKIANTIEJI ASMENYS:

Vincas Grybas, Maskvos universiteto studentas, vėliau med. daktaras.

Kazys Dainora, Maskvos universiteto studentas.

Antanas Žiūrys, Maskvos universiteto studentas.

Vadas, šių laikų Lietuvos kariuomenės kareivių-savanorių, kovotojų už Vilnių vadas.

Vytautas Did., Žalgirio didvyris.

Birutė, jo motina, kunigaikštienė.

Šviesi Mintis.

Tamsi Mintis.

I kalinys.

II kalinys.

Kalėjimo Sargas.

Kaliniai, būrelis šių laikų Lietuvos kariuomenės kareivių-savanorių, kovotojų už Vilnių.

I VEIKSMAS.

(Scena: Mažas studento Grybo kambarelis Maskvoj. Vidury stovi stalas ir dvi kėdės, kairiajam pasieny lova; durys kambarin iš dešinės pusės... Grybas sėdi už stalo, skaito knygą; stalas apdengtas popieriu, knygomis).

Grybas (trenkdamas į šalį knygą). Tos mintys, mintys!.. (vaikšto po kambarį). Ir kiek laiko jau ramumo nematau... (pauzė) O, medicina, mano numylėtas: mokslė, juk pirmiau, tavin išigilinęs, pamiršdavau net pasaulį... Aš nebegyvendavau tada, — tik mano dvasia... Kodel dabar nebepajėgi mane savyje užmaršinti?! (pauzė) O, jūs mintys... Taip.. Leido mane tėvai gimnazijon; pirmoj, antroj klasėj būdamas buvau prisirišęs prie tėvų. Mylėjau juos visa širdimi. Pasiėkiau ketvirtąją klasę: visi mano draugai mokosi lenkiškai, išsizada savo "muzikystės"... Ar-gi aš vienas prieš juos atsispirsiu... Mylėjau savo tėvus, bet jau ne tokia meile, kaip iki tolei. Mylėjau paslapčiomis, pačioje širdies gilumoje. Man gėda buvo juos susitikti "muziko" rudinėje... O, varge, kaip pasijutau nelaimingas ir vier. del to,

kad mano tėvai buvo lietuviai, ir aš... Mečiau tą "muzikiškąją" lietuvių, nes gėda buvo. Visi iš manęs juokės, tyčiojos, kad "muziku" dvokiąs, girdi, Grybas, Grybas... Taigi pasivadinau save Gribowski'u ir tuo būdu nusiploviau visas didžiausias "muzikiškumo" žymes... Taip, aš jau lenkas!.. (pauzė) Bet atsirado ir tokių, kurie už vis labiau pamilo "muziko" rudinę ir pasišventę žadina tėvynę iš ilgo letargijos miego. Girdi, maną jau ir laikraštį išleisti... (pauzė) Ak, kas juos visus ir besuvaikys?!. (sėdasi už stalo, pasiremia alkūnėmis ir ilgai rymo giliose mintyse paskendęs; scenoje daros tamsu; iš dešinės kerčios išeina Šviesi Mintis, iš kairės — Tamsi Mintis, stoja užpakalyje netoli Grybo ir kalba:)

Šviesi Mintis. Kas mane pagimdė, auginu? Tėvynė! Kas man mokslui lėšų davė? Tėvynė! Ir kam aš už visa tai privalau atsilyginti? Tėvynei, Lietuvai-Motinėlei! Tėviškėlė dabar labai reikalauja pagalbos. Prakeikti išgamos, jos sūnūs, apleidę ją, sau lenko vardą pasisavino! Nėr didesnės gėdos, kaip išsivadėjimas Tėvynės! Prakeiktas ir aš, jos išsivadėjęs! Gėda!..

Tamsi Mintis. Cha, cha, cha... (ironiškai) Gėda išsivadėjus sermėgių žemės.. Cha, cha, cha... Didesnė yra gėda virsti "muziku", kada galima būti "ponu"!.. Nejaugi aš grįšiu prie rudinės, turėdamas švarką!.. Juoksis iš manęs draugai, tyčiosis, pirštais baidys, bepročiu vadins... Taip dar nesenai stengiaus savo brolius padaryti lenkais, stengiaus "muzikams"-studentams daryti įvairias kliūtis, apsivilkti rudinę, o dabar... Kasgi būtų, jeigu aš pats tą rudinę apsivilkčiau?! O, kiek aš jiems padariau kliūčių, kiek už tai dabar pūsta šaltuose Sibiro kalėjimuose!.. Nejaugi aš taip greit pabūgsiu savo priešo, pasidarysiu veidmainiu savo "broliams", nejaugi aš paduosiu priešui draugiškai ranką ir eisiu su juo išvien?! O ne, to niekadoms nebus, neduosiu pasauliui tyčiotis iš manęs! Kaip buvau, taip ir esu — lenkas!

Šviesi Mintis. Bet... o, varge, aš einu prieš tėvų valią. Nepadės man Dievas, ne!.. Tėvai nepalaimino. Jie verkė, kad aš lenku

virtau... Jie išsivadėjo manęs. Ir dabar... bastaus kaip amžinas žydas, išdavinėju nekaltus savo brolius, lenkiuos prieš niekšus, pagarbos nevertus, kad gauti duonos, kad nemirti badu, kad baigti mokyklą... Nebeištersiu, grįšiu tėviškėn, pulsiau tėveliams po kojų, prašysiu užmiršti mano klaidas, priglausiu brolius-sesytes prie širdies... Taip, turiu grįžt, atsiprašyt tėvėlių, paguosti brolius ir eit su jais išvien! Tuoju, tuoju!..

Tamsi Mintis. Prakeiktas bailys, kurs pusiaukele nuėjęs prie užbrėžtojo tikslo pabūgsta šmėklų ir grįžta atgal! Tiek kentėjus, tiek vargus, viską pamesti, netekti "draugu"... Mano tikslas jau nebetoli. Tuoju jį pasieksiu. O ten... manęs laukia laurų vainikas... Taip, aš jau nustojau būti "muziku", aš jau ir nebedvoku juo. Neuzilgo, praregės pasaulis, kas yra Gribovski's!..

Šviesi Mintis. Prakeiktas sūnus apleidęs savo Motiną; šimtą kartų prakeiktas aš pats, būdamas Lietuvos Motinėlės kūno kūnas, sielos siela, išsivadėjęs jos! (*Grybas lyg ir pabunda, pakelia galvą; Šviesi Mintis ir Tamsi Mintis povaliai išeina, iš kur buvo atėję; scenoje darosi šviesiau.*)

Grybas (atsistoja, povaliai vaikšto). Ilgu Tėvynės... Ir kada-gi bus galas... Kasdien ir kasdien toji vidujinė kova... Rodos visa buvau pamiršęs, sąžinė, tartum, miegojo... Bet dabar jos balsas taip aiškiai skamba... (pauzė) Tas Dainoras su savo liežuvio mannyje sukėlė tą kovą, jis pažadino apmirusius tėvų meilės jausmus, jis sukūrė tą ugnį, kuri rusa ir kasdien vis plečiasi... Dainoras man įkvėpė Lietuvos meilės, jis yra mano ramumo vaitas... (pauzė) Taip negera, galvą sopa... Reikia paimti vaistų, (ima vaistų) gal paliaus (*atsigula lovoj, staiga kažkas beldžia į duris, Grybas pašoksta nuo lovos, priėjęs arčiau prie durų*). Įeikit! (įeina Dainoras).

Dainoras. Sveikas, Vincai! (*sveikinasi*). Na, kas su tavim. Sergi?

Grybas (be mažiausio piktumo). Tu pats, žalty, mane kankini!..

Dainoras. Dar nepersirgai tą ligą?!

Grybas. Aš neturiu tiek jėgų...

Dainoras. Duosiu tau vaistų, gal pasveiksi... (ima iš užančio "Aušrą" ir duoda ją Grybui, Grybas nustebęs žiūri). Štai, čia yra naujausio išradimo vaistai, kurie stebuklingai veikia...

Grybas (nustebęs skaito:) "Aušra"... Ak, "Aušra"... Kas toji aušra... Ką-gi reiškia aušra...

Dainoras. Jau teka Tėvynei raudona aušra.

Grybas (it pamišęs nuolat kartoja). Aušra, aušra, aušra...

Dainoras. Tuojaus sužibės ir saulės spinduliai...

Grybas. Suprantu... (atverčia "Aušros" pirmąjį lapą, skaito. Po valandėlės staiga puola ant kelių, iškėlęs rankas dangun). O, Dieve, koks Tu esi maloningas! Tu užžiebei Tėvynės laisvės aušrelę, Tu pažadinai iš miego tikruosius jos sūnus. Ir aš tiek laiko buvęs apjakime, seksiu tą aušrelę, kuri, su Tavo pagelba, nuves šviesion ateitin. Viešpatie, duok man ištvermės eiti tuo sunkiu keliu, kuriuo Tu vesi bundančią Tėvynę jos šviesion ateitin! (atsistoja).

Dainoras. Amen!

Grybas. Te ranką, broli, (tvirtai spaudžia vienas antro rankas). Nuo šios valandos aš esu tikriausias lietuvis! O, kaip gaila, kad aš taip vėlai išgirdau Tėvynės balsą, kad taip vėlai pajutau savo gyslose protėvių kraują... Gėda man. Aš buvau apleidęs, pamiršęs savo Tėvynę... (iškėlęs rankas aukštyn). Tėvynė, atleisk man! Dabar aš stengsiuos būti tikru tavo sūnum!..

Dainoras. Arkime įžėlusius Tėvynės dirvonus. Mūsų darbas nebus be naudos!

Grybas. Tad valio, mylimoji Tėvynė!

Dainoras ir Grybas. Valio!

Dainoras. Sunkus mūsų kelias, pilnas pavojų. Gaždins mus šmėklos nakties tamsoje, griaus mūsų darbus priešai žiaurieji, bet pasišventimas visa tai pergali. Tad pasišventę dirbkim brolių naudai, o su Aukščiausiojo pagelba visa pergalėsime! Jis teisingas, neduos mus, vargšus, amžinai engėjams skriausti, Jis išties pagelbos ranką ir tada atsibus laisva, laiminga Lietuva, Tėvynė mūsų! (kaž-kas beldžias į duris).

Grybas. Įeikit! (įeina Žiūrys).

Žiūrys. Sveiki, vyručiai!

Grybas ir Dainoras. Sveikas, Antanuti, sveikas!

Žiūrys. Ką judu čia taip karštai beerzate? (pastebėjęs "Aušrą") A, ir "Aušra"... Suprantu... Vincai, Vincuti, jau... jau tu...

Grybas (puldamas Žiūriui glėbin). Ne-klausk, Antanuti!.. Jau, jau... Jau aš lietuvis... (spaudžia vienas kitam rankas).

Žiūrys (apkabindamas, spaudžia Dainorui ranką). O, Kazy, žinau, kad visa tai padarei tu, kad visa tai tavo pasišventimo darbas! Tėvynei reikia tokių sūnų, kaip tu, Kazeli!..

Dainoras. Tik vienybėje galybė! Jei visi dirbsime, jei brolis už brolių galvą guldys, jei visi eisime vienu keliu, tada, tikėkit, ne-nuveiks mus jokios audros, tada mūs priešai bus bejėgiai ir tada tik sutrauksim retėžius ir prikelsime Tėvynę mūsų.

Žiūrys. Turime iš anksto pasirinkti sau kelią, kuriuo geriausia būtų eiti prie Tėvynės išvadavimo. Mano manymu, pirmiausia reikalinga atgaivinti tautinė dvasia ir tuo užkirsti kelią lenkystei, o kada pasijus lietuvis kuomi esąs, jis pamirš savo kantrybę, nepanorės daugiau nešioti vergijos pančių — sutraukys juos! Turi kilti didelė audra ir, jeigu tą audrą atlaikys lietuvių krūtinė, atsikels iš kapų laisva mūsų Tėvynė!

Grybas. Lietuvis ramus, it Nemuno bangos, ir kantrus. Jis, rodos, bejėgis, nes senai jau kenčia vergijos pančius, giliai įsi-siurbusius jo kūman. Bet kaip Nemunas pavasary šelsta, putojas, taip atbus ir lietuvis. Tik reikia pažadinti jis, tada pamirš viską, stos kovon už savo teises ir tol kovos, kol liks visiškai laisvas! Tad dabar metas ginkluoti tas minias, metas paruošti jas kovon, o mūs ginklu bus "Aušra", ji įžiebs lietuvių širdyje tyrą Tėvynės meilę, ji jam parodys kelią šviesion, ji sermėgį artoją, tą sunkią kovą laimėjus, papuoš puikiausiu laurų vainiku!

Visi. Valio "Aušra"! Valio! Valio!

Dainoras (deklamuoja). "Tikėkit! neprazus Tėvynė — ateis jai šviesūs vėl laikai!

Nesykį ją tėvai apgynė — mokės apginti ir vaikai...”

Grybas. Mokės apginti ir vaikai!

Žiūrys. Kada dabar susirinksim, vyrai, aptart bendrus Tėvynės reikalus?

Grybas ir *Dainoras.* Rytoj! Rytoj!

Žiūrys. O kur?

Grybas. Gal pas mane. Čia nuošaliai, ne taip greit suuos!

Žiūrys ir *Dainoras.* Gerai! Gerai! (*atsisveikina su Grybu*). Tad rytoj, penkiose! (*išeina*).

Uždanga.

II VEIKSMAS.

(*Scena: Sibiro kalėjimas. Prie sienos prirakintas Grybas. Jam atsigulti pamesta pluoštas šiaudų*).

Grybas. Tamsybe! Manai nuslopinti naują idėją! O ne!.. (*pauzė*). Supūsiu aš šiame šaltame kalėjime... O kiek jau supuvo... ir kiek dar supus... Kartuvės... Veltui: lietuviai kovą vistik laimės!.. (*nuleidžia galvą, tartum miega; darosi tamsu; iš kairės kerčios išeina Tamsi Mintis, iš dešinės, kiek vėliau, Šviesi Mintis*).

Tamsi Mintis. Atsimeni, ką aš tau sakiau!.. Neklausei. Aha reikėjo susidėti su “muzikais”. Juk aš tau draudžiau?!.. Nebūtum dabar čia pamestas kirmyti. Nepaklausei manęs, pūk dabar šitam kalėjime! (*eina, sustojusi*;) Atsiminsi mane! Taigi čia, supūk, jei neklausei?!.

Šviesi Mintis (*tik ką įėjus*). O, apvainikuosiu aš visus kenčiančius už Tėvynę! Esi didvyris. Žinotai, kas už tai grėsia, vienok nebijotai stot kovon už savo teises! Arti jau tos kovos galas. Išėisi nugalėtoju, tik kantriai kentėk! Tavo vardas amžius bus ainių minimas. Jis žadins juose Tėvynės meilės jausmus, o tau amžinai skambės garbės imnai! (*Šviesi Mintis povaliai išeina; scena nušvinta, Grybas bunda*).

Grybas. Pergalę neša Šviesioji Mintis... (*už scenos pasigirsta balsas: “Valio! Lai gyvuoja Lietuva!” ir tt.; Grybas nustebęs klausos. Pasiklauseš, ramiai*;) Aha, tai prie kartuvių veda pasmerktąjį draugą... Tai ne naujiena... (*balsas kaskart girdis vis garsiau*).

Juk ir aš noriu atsisveikinti draugą. Einu... (*sužvanga retėžiai*). Varge, aš retėžiuose... (*daužo retėžius*). Sutraukysiu aš šiuos retėžius, sugriausiu kalėjimo sienas, parbėgsiu Tėvynėn, prispaudęs prie širdies brolius, sesutes, išbučiuosiu aš juos visus. Bet dėja, toli Sibiras nuo Nemunėlio pakrančių (*atsidaro kalėjimo durys, su sargu scenon įbėga kaliniai šaukdami: “Lietuviai spaudą atgavo! Spaudą iškovojo!”*). Kas yra? Koks čia džiaugsmas?

I Kalinys (*pastebėjęs Grybą*). Caro manifestas! Gražinta lietuviams spauda.

II Kalinys. Jis dar pančiuos, bet tuojaus bus laisvas (*Sargas paliuosuoja Grybą iš retėžių, trenkia retėžius į žemę*). Laisvas esi, tautietai! Kelkis!.. Caras visiems nukentėjusiems kovoje už spaudą teikia amnestiją...

Grybas. Amnestiją?! (*karštai*;) O, nepvyklė manęs Šviesi Mintis!.. Lai gyvuoja spauda! Valio!

Visi. Valio! valio!! valio!!!

Kalėjimo Sargas. Ramiai, nekelkit triukšmo! Viršininkas draudžia!

Visi. Mes laisvi (*Sargas, paliuosavęs Grybą iš pančių, išeina*).

I Kalinys. Rytoj išvažiuojam, rytoj mylimojon Tėvynėn.

Grybas. Aš šiandien dar mušiu telegramą Maskvon, tenudžiugs ir jie tuo džiaugsmu! O rytoj Tėvynėn, gimtojon bakūžėlėn, Pušinės girelės pavėsy pasilsėt!..

Visi. Lai gyvuoja viengėčiai! Valio Lietuva!

Uždanga.

III VEIKSMAS.

(*Scena: Pušinės miškas; tolimoje matyti Grybo tėvų sodyba. Scenoje stovi būrys ginkluotų šių laikų Lietuvos kariuomenės kareivių, turi valstybinę ir tautinę Lietuvos vėliavą. Vadas stovi šale dešinėj pusėj. Iš kairės įeina senas jau Grybas. Jo eisena sunki, bet linksmas, kalba iškilmingu drebantiu balsu*).

Grybas (*įėjęs*). Sveiki vyrai!

Kareiviai (*visi*). Sveiks tamsta!

Grybas. Tai Vilnių vaduot traukiate, didvyriai?

Kareiviai. Nēr Lietuvos be Vilniaus —
nēr Vilniaus be Lietuvos!

Vadas. Gyvuok, Tēvyne, mes galvas gul-
dome už tave!

Kareiviai. Mes galvas guldome už tave!

Grybas. Ar daug jūs yra, geltonraikš-
čiai, galingi Tēvynės vaikai?

Vadas. Kas tik ginklą pakelia, eina gro-
bikus iš Vilniaus varyti laukan!

Grybas. Senai Lietuva buvo galinga ir
plati valstybė. Atėjo jai nelaimingi laikai:
lenkai prisiviliojo Lietuvos didikus, juos su-
lenkino ir patraukė savęsp. Lietuvos didi-
kai padarė uniją su lenkais. Tada Lietuva
nustojo savo garbės, vidujinio žibėjimo
ir pateko vergijon. Ją išdrąskė priešai, it
gobšūs arai. Daug ji perkentėjo nelaimių,
o daugiausia, kada lietuvis gėdijos savo var-
do, lenku vadinos. Lenkai kėlė maištus,
jiems padėjo lietuviai ir drauge užsitraukė
didžiausią vergiją. Po maištų pavergėjai
atėmė lietuviams visas teises, kuriomis iki
tol dar jie naudojos. Pradėta rusinimo dar-
bas, pagaliau uždraudė net mums lietuviš-
kąją spaudą. Šimtai kovotojų stojo, kad at-
gavus spaudą. Rusai juos grūdo kalėjimuos-
na, šimtais trėmė Sibiran... Šimtai žuvo nuo
kartuvių. Bet, pagaliau, lietuviai laimėjo!
Šis didysis karas vėl Lietuvai sudavė mirti-
ną smūgį, bet visa tai ji perkentėjo ir išėjo
laisva, nepriklausoma! Aš patsai, būdamas
Maskvoje studentu, buvau pašlijęs lenkys-
tėn, bet mane nuo tos nelaimės išgelbėjo
mano draugai, kurie užvis labiau mylėjo
Lietuvą-Tēvynę. Nuo to laiko, kada išsižai-
dėjau lenkystės, stojau kovon prieš Tēvynės
pavergėjus, kėliau lietuvių tautinį susiprati-
mą gabendamas iš Prūsų lietuviškas kny-
gas ir laikraščius. Mane susekė lenkiški
gaivalai ir įdavė rusų kazokų naguosna.
Sumuštas, suspardytas, apsipykęs krauju bu-
vau atgabentas Sibiran ir įmestas kalėjiman.
Apie porą metų patrunėjus Sibire, caras,
matydamas kovą nelaimėsiąs, paskelbė ma-
nifestą, kuriuo grąžino mums spaudą. Kas
būtų tikėjęs tada, kad mūs Tēvynė bus lais-
va! Juk tada mes tiek maža tereikalavome
— žmogaus teisių — spaudos, o dabar, to-
kiu trumpu laiku, jau Lietuva skelbia pasau-

liui, kad ji laisva!.. O, Dieve, Dieve! Tau
didžiausia garbė, Tu ją prikėlei iš kapų!
Būk mums mielaširdingas, ir toliau vesk Lie-
tuvą doros bei laimės keliu! (*i kareivius*).
Aš kovojau už spaudą, išsekė mano jėgos,
tai dabar, jaunoji karta, tavo eilė laimėt šią
kovą! Būk narsi!..

Vadas. Palaimą mes nešam draugams,
gi priešams — mirtį!

Kareiviai. Palaimą draugams, priešams
— mirtį!

Vadas. Arba laimėsime, arba žūsime gar-
bingai!

Kareiviai (dainuoja):

Už Klaipėdą šventą,
Už Jūrą — matutę
Kraują mes liejome savo,
Dabar-gi mes einam
Už Vilnių-sostinę,
Už Gedimino pilį
Savo galvas padėti! (*šaukia*):

Arba laimėsime, arba žūsime garbingai!

Grybas. Tesuteiki jums palaimą Aukš-
čiausias! (*Kareiviai dainuodami "Už Klaipė-
dą šventą", paskui vadą išėina. Uzdanga
greit leidžias, bet tuojuos vėl pakila. Scenon
įeina Grybas, pluoštą knygų nešinas. Įėjęs
sėdasi ant kelmo ir rašo*).

Grybas (pertraukęs rašyti). Kada-gi aš
baigsiu rašyti savo veikalą?!.. Tai mano
visuotinoji išpažintis, mano audringo gyve-
nimo atsiminimai. (*Rašo, pertraukęs rašy-
ti, vaikšto*). O, jūs Lietuvos miškai! Kas be-
gali apsakyti jūsų grožį! O mano numylėto-
ji Pušine, kiek aš čion esu palaidojęs savo
šviesiausių atsiminimų!.. Atsimenu, kada bū-
damas dar mažas, čionai žaisdavau, laksty-
davau su kitais vaikais... Koks, romatingai
kvepiąs tavo oras, miškelis, kaip jis gaivina
mano jėgas, kiek apsilpusiai krūtinei stipry-
bės suteikia... O, kas žino, kiek tu man prail-
ginai amžių, kiek metų vargingojo gyven-
mo man dovanojai?!.. Toli čionai miestas,
toli visoks trukšmas, ir kaip miela man gy-
venti šiame Tėviškės kampelyje!.. Reikia
rašyt. (*Sėdasi ir rašo; pertraukęs rašyti*).
Kaž-kodel truputį neramu... Kaip Vilnius...
gal jau Vytis plevėsuoja Gedimino pilės kuo-
re... O, mūsiškiai arba laimės, arba žus!..

(vėl rašo; neužilgo tolimesnė pasigirsta daina, kurios aidas kas kart vis arčiau eina, pagaliau įeina scenon, bent kiek mažesnis, kareivių būrelis, su vadu priešaky, dainuodami):

“Dar bus laiminga mūs’ tėvynė,
Atein jai šviesūs vėl laikai! —
Nesyki ją tėvai apgynė —
Mokėj’ apginti ir vaikai!..*)”

(Kareiviai stoja eilėn, vidury valstybinė ir tautinė vėliava).

Grybas. Sveiki vyručiai! Taip linksmą dainą dainuojate, kovą laimėjote?

Kareiviai. Vilnių atgavome!

Vadas. Žiauri buvo kova, daugel mūs brolių ten žuvo, bet prieš mes jėgas sutrynėme ir Vilnių garbingai atkovojo — grįžtame namolei, senų tėvelių atlankyti!

Grybas. Garbinga yra mirti kovoj už Tėvynę! Garbė didvyriams paguldžiusiems galvas už Gedimino pilį!

Kareiviai. Amžina garbė!

Grybas (karštai). Ačiū Tau, Aukščiausias, jog pagelbos ranką mums ištiesei. Būki ir toliau mums mielaširdingas ir veski Lietuvą, mūsų Tėvynę doros bei laimės keliu!

Vadas. Amen! (Už scenos orkestra vos girdimai pradeda griežti Lietuvos imną, kareiviai šautuvu, vadas kardu gerbia, Grybas stovi ramiai, iš kairės pusės įeina Vytautas ir žiūri kareivius).

Vytautas. Matau, yra kas Tėvynę gina nuo priešų. Ramu dabar man bus kapuos! (iš dešinės pusės įeina Birutė, tautiniai drabužiais, rūtų vainiku ant galvos).

Birutė (į Vytautą). Sūnau!.. (visi klaupta; Birutė, rūtų ir ažuolo lapų pintais vainikais vainikuoja Vytautą, Grybą ir Vadą). Karzygiai, laimė Tėvynei kovojote jūs, pergalės šventei dabar pasipuoškite vainikais Laisvos Tėvynės ažuolų lapų ir rūtų iš sesučių darželių! (orkestra baigia griežti imną. Uždanga pamažu leidžias).

Galas.

Sportas.

LIETUVOS SPORTININKAI PAGEIDAUJA RUNGTYNIŲ SU LIETUVOS VYČIAIS.

Lietuvoje daroma pastangų išpopulizuoti Amerikiečių mėgiamąjį sporto žaislą... Basebolą. Tą bando vykdyti Lietuvos Fizinio Lavinimosi Sąjunga, su sugrįžusių amerikiečių pagelba.

So. Bostonietis Vytis F. A. Zalieckas gavo laišką iš L. F. L. S.-gos pirmininko St. Dariaus, buvusio chicagiečio, dalyvavusio Klaipėdos sukilime. Su laišku prisiuntė ir minėtos Sąjungos įgaliojimą aukų parinkti iš sporto šalininkų įsigijimui tam žaislui įrankių. Laiške be kit-ko štai kas rašoma:

“Pranešu, kad Tarnstą įgaliojame rinkti aukas. Tikimės, kad aukos nepasivėluos, nes jeigu šiais metais ir sunkiau dalykai eis,

*) *Girios eilėraščio antraštė “Tikėkit...” pėda, pakeista taikant vykstančiam veiksmui.*

tai nors kitais metais su Tamstos ir kitų amerikiečių pagelba galėsime šį sportą (Basebolą) įvesti Lietuvoje. Taip-gi turiu paminėti, kad mes norėtumėm su Amerikos Lietuvių sportinėm organizacijom kokius nors ryšius padaryti, kad galėtumėm pažaist basebolą su atvykusiais amerikiečiais Lietuvoje, duokim sau su amerikiečiais Lietuvos Vyčiais.”

Ištikrųjų, Lietuvos Vyčiams sportininkams vertėtų palaikyti tamprius ryšius su Lietuvos sportininkais. Iš to nauda būtų didelė abiem pusėm. Gi pageidaujamos rungtynės yra visai galimas daiktas. Juk senai Vyčiai tariasi daryti ekskursiją Lietuvon. O juk tas gana lengvai įvykinama. Ekskursijoje beabejo dalyvautų žymesnieji Vyčių sportininkai. Ir jei jų susidarytų pakankamas skaičius, tai ir galėtų įvykti pirmos tokios rūšies rungtynės Lietuvos istorijoje.

F. A. Zalieckas, surinkęs kiek pinigų

mano nupirkti basebolo žaidimui reikalingų reikmenų ir pasiūsti minėtai Sąjungai.

Gerai žinomas.

LIET VYČIŲ 36 KP. KOMANDA LAIMĖJO "ŠAMPIONATĄ".

Chicago, Brighton Park — Rugs. 3 d. aikštėje prie California ir 42nd įvyko basebolo rungtynės tarp L. Vyčių 36 kp. ir vokiečių "Merciers" komandų tos kolonijos šam-

pionatui laimėti. Rungtynės pasibaigė 3:7 Vyčių naudai.

Žiūrėti šių svarbių rungtynių publikos susirinko daug. Vyčių pusėje matėsi svečių iš visų Chicagos kolonijų ir net iš Waukegano.

Reikia pažymėti, kad L. Vyčių 36 kp. ir Ch. Vyčių Basebolo Lygoje šandie stovi antroje vietoje. "Riuteris".

Bibliografija ir Kritika.

Brolūkui-Dobilėliui. Patarimai ir pamokinimai mūsų vaikams. Iš vokiško perdirbo *Kupranas*. Pysl. 99 in 18. Šv. Kaz. Dr-jos leidinys Nr. 324. Kaunas 1922.

Traukinys nuvirto nuo reikių ir susidaužė. Iš po griuvėsių ištraukta kraujuose papludęs vedėjas. Žmonės šoko jo gelbėtų. "Manim nesirūpinkit!" tarė nabagas. "Aš turiu mirti. Bet tuoj turi eiti greitisis traukinys: guviai padirbkite reikiamus ženklus, kad sustotų laiku, kad jis nesusi-daužytų; jis veža daug keleivių!" — Tas greitisis traukinys tai priaugantysis mūsų jaunimas. Negalime jam leisti pražūti. — Taigi veikalėlio autorius ir nori jam patiekti reikiamų ženklų, kad kelionė per gyvenimo tyrus kur reikia sustotų.

"Brolūkui-Dobilėliui" veikalėlis yra atatinamas jaunimui vadovėlis, apimęs visą jaunystę, iki pasirinkiant gyvenimo tikslą. Trumpais žodžiais, gražiais prilyginimais parodyta svarba jaunystės, laikymosi Dievo, nesidavimo suvedžioti, mokslo pamy-lėjimo, sekmadienio šventimo, skaistybės, būdo lavinimo ir tt. ir tt. O kadangi jaunystė baigiasi pasirinkimu sau nuolatinio pašaukimo, tat ir autoriaus pridėta gale dar keletas svarbių minčių apie vienuolyną ir moterystę.

"Brolūkui-Dobilėliui" veikalėlis gražiai išleistas. Kalba visiems prieinama. Gali jį skaityti kiekvienas partyvis ir nepartyvis, nes autorius kalba į jaunuolį, visai nežiūrėdamas, kurion jis partijon yr ar nēr prisira-

šęs. Kiekvienas, atydžiai perskaitęs tą veikalėlį, nemažai įgaus naudos.

Saraitu.

TRUMPI SKAITYMĖLIAI. Sutaisė *Jonas Tarvydas*. Pysl. 151. "Darbininko" spauda, Boston 27, Mass. 1923.

Amerikos lietuvių spauda neturtinga literatūra vaikams. Tuo žvilgsniu dar didesnė stoka atjaučiama religinio pobūdžio skaitymėlių, kurie būtų atatinami ir suprantami vaikams. Bet-gi labiausia stokuoja vaikams knygučių, pritaikintų prie jų gyvenimo apystovų. Tiesa, kartais pasitaiko laikraščiuose pasakaičių skaityti vaikams. Tačiau, tų laikraščių juk nerenka vaikai, o iš-karpų nesukompletuosi į knygutes, iš kurių daugelis galėtų pasinaudoti. Gi tas vaikams nei galvoj. Jie mėgsta gauti gražių skaitymėlių knygutę ir iš jos pasiskaityti prašmatnių pasakaičių, kad paskui žinotų atmintinai ir tiems, kurie nežino, atpašakoti.

Lig šiol nebuvo Amerikoje tokių rašytojų, kurie būtų pasirūpinę rašyti ką panašaus. Jeigu ir pasitaikydavo kuris, kad parašydavo ir tai pamatydavai tik laikraščiuose ir tuo dingdavo viskas.

Nun-gi turime pasidžiaugti, kad susirado lietuvių išėivijoje vienas jaunų gabijų rašytojų, kuriam parūpo tie vaikučiai, iš kurių yra Danguis karalystė. Juo yra *Jonas Tarvydas*, dar jaunas, bet talentuotas literatas. Jis tai parūpino ir išleido vaikams veikalą, užvardintą "*Trumpi Skaitymėliai*", kuriuosėn įtraukė virš 100 įvairių pasakaičių ir pavyzdžių, imtų iš vaikų pasaulio

iš Šventųjų gyvenimo. Jo noras buvo, kad tokiais pavyzdžiais ir pasakaitėmis įskiepyti į jaunųjų širdis Kristaus mokslą. Mat, "žodžiai sujudina, o pavyzdžiai patraukia." Ir Šv. Gregorius teisingai pasakė, jog "daugiau žmonių patraukta prie Dievo pavyzdžiais nei argumentais." Dauguma tų pavyzdžių ir apysakaičių esą, tikybinio turinio. Tokia įtalpa įtekinga ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Daugumas pritaikinta prie vaikų gyvenimo, jog, perskaičius, turi gērėtis. Jų išpūdžiai neišnyksta. Turi visad užsilikti vaiko atmintyje. Ir tas labai naudinga vaikams, nes jie paima pavyzdį, kurs pridigs jų širdyse ir sutvirtintas vėlesniame gyvenime išduos gražių ir gausių vaisių.

Jono Tarvydo "*Trumpi Skaitymėliai*" yra tai didis įdėlis vaikų literatūron. Autoriui priklauso didi pagarba už taip naudingą kūrinių vaikams. Ir pasitikime, kad jis neliaus darbuotis toje apleistoje vaikams

dirvoje, kuriai davė pradžią, bet pagamins daugiau panašių veikalų, kurie jaunose širdyse ugdins ir tvirtins Dievo meilę ir doros gyvenimą, o suaugusius patrauks arčiau prie Dievo, paskatins labiau mylėti Dievą ir pildyti Jo įsakymus.

Veikalo "*Trumpi Skaitymėliai*" spauda yra graži, kalba lengva ir sklandi, bet-gi taisytina. Ir korektūra apleista. Turinys taip-gi neįtalpintas. Neatsižvelgiant į tuos nedateklus, žymimas veikalas yra naudingas ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Vaikų tėvai turėtų gauti to leidinio bent po vieną kurinį ir dovanoms duoti savo vaikams skaityti. Neturi ir suaugusieji apsiileisti. Bet ir kiekvienas privalo stengtis įsigyti tą veikalą. O naudą turės nemažą, kaip sielai, taip ir kūnui, visi tie, kurie įsigiję atydžiai skaitys ir geruosius pavyzdžius stengsis įkūnyti savo gyveniman.

Kun. A. T.

Iš Centro Raštinės.

NAUJI NARIAI PRISIRAŠĘ PRIE VYČIŲ ORGANIZACIJOS VAJAUS LAIKE.

(Taša iš praeito numerio).

Prie 80 kp., St. Louis, Mo.

2(702) Alfonsas Bartininkaitis, 4(703) Pranas Bartininkaitis, 5(704) Vilimas Gudines, 6(705) Jonas Litmonas, 7(706) Gus. Ramonas, 8(707) Josephine Raskavickas.

Prie 85 kp., Westville, Ill.

16(708) Juozapata Bendikaitė, 17(709) Vladas Bernotas, 18(710) Pranas Dzimidis, 19(711) Marijona Girdauskaitė, 20(712) Juozefa Kiliz, 21(713) Kazimiera Misiūnaitė, 22(714) Ona Pocaitė, 23(715) Juzė Rimšaitė, 24(716) Pranas Rušinas, 25(717) Stasys Žiemančius.

Prie 90 kp., Harrison, N. J.

5(718) Vincas Kazlauskas.

Prie 93 kp., Rochester, N. Y.

1(719) Marijona Pikūnaitė, 2(720) Aldona Slit-skaitė, 3(721) Jonas Walsh, 4(722) Feliksas Eis-montas, 5(723) Petras Karalius, 6(724) Jonas Ribanauskas, 7(725) Vincas Lakickas, 8(726) Stasys Bagdonas, 9(727) Amilė Tamoškevičiūtė, 10(728)

Ona Matulaitė, 11(729) Alberta Laukaitis, 12(730) Ona Bociūtė, 13(731) Ida Gudinaitė, 14(732) Stefanija Ivanauskaitė, 15(733) Petras Kajeckas, 16(734) Martynas Devonis, 17(735) Juozas Šukis, 18(736) Vincas Uzdila, 19(734) B. Saunoras, 20(738) Emilija Juozapaičiūtė, 21(739) Marijona Pikūnaitė, 22(740) Petras Telksnis, 23(741) Antanina Junevičiūtė, 24(742) Juzė Saunoriūtė, 25(743) Emilija Saunoriūtė, 26(744) Jurgis Šokelis, 27(745) Vytautas Baltrušaitis, 28(746) Antanas Juozapaitis, 29(749) Ona Rickiūtė, 30(748) Veronika Kralikauskaitė, 31(749) Paulina Kalinauskaitė, 32(750) Ona Želniūtė, 33(751) Vincenta Paluikaitė.

Prie 102 kp., Detroit, Mich.

12(752) Petras Adomaitis, 13(753) Fardinandas Ainis, 14(754) Antanas Aukštakalnis, 15(755) Magdalena Aukštakalniė, 16(756) Katrina Balsevičiūtė, 17(757) Adomas Baltiskas, 18(758) D. Brazauskas, 19(759) Wm. Busvinskas, 20(760) Ona Deltoniūtė, 21(761) Jonas Dubickas, 22(762) Kazimieras Eluskus, 23(763) Olga Galeniūtė, 25(764) Jonas Gasparavičius, 25(765) Rose Hendrikas, 26(766) Ona Jenušiūtė, 27(767) Julius Jerusas, 28(768) Veronika Jusikevičiūtė, 29(769) Bronislovas Kairiūnas, 30(770) Jonas Kairiūnas, 31(771) Marijona Kairiuniūtė, 32(772) F. Kairiuniūtė, 33(773) Zakaras Kukutis, 34(774) Jonas Laucaitis, 35(775) M. Lenkaitė, 36(776) E. Martinkėnas, 37(777) F.

F. Melauskas, 38(778) Kazimieras Mikštenas, 39 (779) Zofija Mitchell, 40(780) A. Nėkienė, 41(781) Magdalena Navickiūtė, 42(782) M. Platukas, 43 (783) Vladislavas Prusaitis, 44(784) E. Radzevičiūtė, 45(785) Marė Romanas, 46(786) Katrina Rukienienė, 47(787) Juozas Rukšenas, 48(788) Kazimieras Samsonas, 49(789) Kazimieras Šimonis, 50(790) Antanas Slivinskas, 51(791) M. Zinas, 52 (792) Povilas Žiogas, 53(793) Ona Zabrckiūtė, 54 (794) Mikolas Aleliūnas, 55(795) Bronislovas Armanas, 56(796) Juozas Balsavičius, 57(797) Antanas Bauzis, 58(798) Juozapas Danisevičius, 59(799) Vincas Dubickas, 60(800) Alfonsas Gudzinskas, 61 (801) Franass Jenušas, 62(802) Rapolas Kandrotas, 63(803) Ona Kaupiūtė, 64(804) Jonas Kazlauskas, 65(805) Juozapina Lenkaičiūtė, 66(806) Jonas Mačiulevičius, 67(807) Elena Mackevičiūtė, 68(808) Juozas Misikevičius, 69(809) Ona Narakauskiūtė, 70(810) Jonas Navickas, 71(811) Antanina Padalskiūtė, 72(812) C. Petrauskas, 73(813) B. Petrauskas, 74(814) Frank Prūsaitis, 75(815) Valerija Radzevičiūtė, 76(816) Juozas Šalna, 77(817) Jonas Šimkus, 78(818) Kazimieras Šimkus, 79(819) Jonas Slavinskas, 80(820) Ona Stralienė, 81(821) Augustas Tartilas, 82(822) Vincas Vaucaskas, 83 (823) Antanina Virbickiūtė, 84(824) H. Visbaras, 85(825) A. Zabrckiūtė, 86(826) Vincas Zazarauskas.

Prie 104 kp., Mahanoy City, Pa.

12(827) Jeronimas Amalavačia, 13(828) Elena Austriūtė, 14(829) Marijona Barneskiūtė, 15(830) Vincas Greblūnas, 16(831) Elžbieta Greimiūtė, 17 (832) Adelė Jakumoniūtė, 18(833) Teresa Juozapavičiūtė, 19(834) Katrina Kasavitskiūtė, 20(833) Magdė Klimavičiūtė, 21(836) Adelė Kukučioniūtė, 22(837) Elžbieta Ragaziūtė, 23(838) Andrius Simonaitis, 24(839) Kastantinas Stankas, 25(840) F. Traskauskiūtė, 26(841) Vanda Vaicikauskiūtė, 27 (842) Ona Yenalevičiūtė, 28(843) Julė Yenalevičiūtė.

Prie 109 kp., Pittston, Pa.

1(844) Antanas Dobravalskas, 2(845) Albinas Jakubinas, 3(846) M. Kašuba, 4(847) Juozas Kat-

kauskas, 5(848) Vincas Kmieliauskas, 6(849) Aleksandra Kupciūnas, 7(850) Juozapas Kupečiūnas, 8 (850) Antanas Novakauskas, 9(852) Vladas Poca-ovizia, 10(853) Edvardas Šalčius, 11(854) Bronislovas Šiaukštis, 12(855) Juozas Viskazka, 13(856) Antanas Viskazka, 14(857) Juozas Zevatskas, 15 (858) Kazimieras Zevatskas.

Prie 11 kp., Homestead, Pa.

3(859) Juzė Nedinskiūtė, 4(860) Viktoras Baranauskas, 5(861) Pranas Baranauskas, 6(862) Tamas Baranauskas, 7(863) Vincas Katkuskas, 8(864) B. Lepeska, 9(865) Rožė Aučiūtė, 10(866) Petronėlė Aučiūtė, 11(867) Albertas Brazinskas, 12(868) Julė Kunikauskiūtė, 13(869) Julė Krikščiuniūtė, 14 (870) Alekna Ambrulevičiūtė, 15(871) Alena Saboniūtė, 16(872) Jadviga Bernociūtė, 17(873) Juzė Bernociūtė, 18(874) Augustas Zubkus, 19(875) Adelė Zubkiūtė, 20(876) Bronislovas Zubkus 21(877) Petras Šerakojis, 22(878) Pranas Šerakojis, 23(879) Morta Petraičiūtė, 24(880) Jieva Kazučiuniūtė, 25 (881) Antanas Vincevičius, 26(882) Antanas Baršauckas, 27(883) Antanina Balioniūtė, 28(884) Berta Jokšiuūtė, 29(885) Juzė Jokšiuūtė, 30(886) Stefanija Jokšiuūtė, 31(887) Pranė Karžauskiūtė, 32(888) Alesė Vičiūtė, 33(889) Jonas Vičius, 34(890) Juozas Baliukas, 35(891) Pranas Savulionis, 36(892) Povilas Jabubauskas, 37(893) Alena Lelioniūtė, 38(894) Juozas Visockis, 39(895) Magdalena Čebatoriūtė, 40 (896) Jonas Liutvinavičius, 41(897) Pranė Gudukiūtė, 42(898) Viktor Daubaras, 43(899) Vincas Pikutis, 44(900) Antanas Gudukas, 45(901) Juozas Blazevičius, 46(902) Feliksas Blazevičius, 47(903) Ona Rimšiuūtė, 48(904) Vincas Rasinskas, 49(905) Adelė Miseliūtė, 50(906) Marė Jenulevičiūtė, 51(907) Andrius Liutvinavičius, 52(908) Vincas Radzevičius, 53(909) Edvardas Onaitis, 54(910) Marė Muzikauskiūtė, 55(911) Ona Veboliuniūtė, 56(912) Andrius Lekavičia, 57(913) Ona Šerkšniūtė, 58(914) Veronika Šerkšniūtė, 59(915) Marė Kavaliauskiūtė, 60 (916) Petras Satkauskas, 61(917) Marė Miskiūtė, 62(918) Pranas Raubralevičius.

(Dar ne galas).

Kas Jaunimo Veikiama.

DETROIT, MICH. — Vyčių išvažiavimas pavyko. Kur jaunimo tarpe gyvuoja vienybė, ten vasaros metu jis linksmai praleidžia laiką išvažiavimuose, piknikuose ir tam panašiose pramogose.

Mūsų Vyčių tarpe ir-gi gyvuoja vienybė, nors gal ne tokia, kokia ištikrųjų turėtų ypatingai tarpe Vyčių būti, vienok svarbesniame reikale L. Vyčių 79 ir 102 kuopos sutartinai veikia, kas džiugina netik pačius Vyčius, bet ir pašaliečius.

Rugp. 19 d. L. Vyčių 79 ir 102 kuopų įvyko bendras išvažiavimas p. Bartkausko ūkėje. Vieta patogi, diena buvo labai puiki, kas ir sutraukė vi-

są jaunimą bendrai pasilinksinti. Į šį Detroito Vyčių išvažiavimą atvyko dvigubas kvartetas net iš Clevelando, būtent: J. V. Sadauskas, J. Kuzas, P. Bortnikas, St. Mališauskas, A. Baltrušaitė, Al. Simonaitė, M. Mikelioniūtė ir J. Stalioraičiūtė.

Per pietus pasakyta daug gražių prakalbėlių. J. V. Sadauskas, L. Vyčių 25 kp. pirm. taip-gi Bartkus, L. V. 102 kp. rašt. linkėjo, kad bendrai žaidžiant visų tarpe užsimegstų kuotempriausi draugiškumo ryšiai. J. Jankeliūnas, L. Vyčių 79 kp. pirm. buvo programo vedėjas ir parėiškęs savo linkėjimus perstatė svečius clevelandiečius, kurie buvo trukšmingai pasveikinti.

Po pietų žaista, dainuota gražių dainų. Lietuvių orkestrai griežiant, jaunimas smagiai ant pievos pašoko.

Vakarieniėje dalyvavo gerb. kunigai klebonai. Pasilinksminus iki soties, visi, pilni gražiausių įspūdžių, grįžo namo.

Clevelandiečius Vyčius priėmė gražiai A. Petkus, kuris su savo automobiliu aprodė visas gražesnes Detroito vietas ir palydėjo ligi laivo. F. Stankus ir J. Seirys taip-pat su automobiliais svečius pavežiojo, už ką visiems lai būna širdingas ačiū, ypač A. J. Petkui, kuris niekuomet neat-sisako suteikti svečiams malonumo.

Ex-Clevelandietis.

—x—

SPRINGFIELD, ILL. — Mahanoj, Pa., išeina lietuvių laikraštis "Saulė", kurioje labai retai galima rasti žinių iš Vyčių veikimo. Vienok 68 num. joje tilpo ši graži iš Springfieldeo žinutė, kurią perspaudiname netaisę kalbos bei rašybos. Red.

Springfield, Ill. — Netiketinau paemiau in ranka No. 11 Augusto 15 dienos "Vyti." Vartydamas jojo lapus pateminau ant 331 puslapio dydeli kompozitini paveiksla 48 kuopos "Vycziu." Nustebejavu nemažai paregejas tiek puikios jaunuomenes — ir tai visi lietuvei ir lietuvaite. Szirdis man sudrebejo ziurint in taji paveiksla ant jaunu ir patogiu veideliu musu ateinanczios gentkartes. Nesitikejau, jog Springfielde tiek juju randasi, nes tik buvau jame puše dienos bet kada dirstelejau ant paveikslu mano nuomuone buvo kitoke. Lai gyvuoje musu brangi Springfieldeo jaunuomene ir darbuojesi del labo tevynes.

Sveczes.

—x—

WESTVILLE, ILL. — Rugs. 27 d. įvyko nepaprastas L. V. 85 kuopos susirinkimas, kuriame XI-jo Seimo atstovai, kurių buvo net 6, išdavė raportus. Puikiausia ir aiškiausia raštu raportą išdavė kuopos specialis delegatas B. Stulginskas. Raportas priimtas gausiais aplodismentais. J. Kudirka papasakojo Seimo įspūdžius. L. Vyčių 85 kuopa tikėjosi, kad XII L. Vyčių Seimas bus nutarta laikyti Westvillėje. Vienok nenusimenam, kad sekantis Seimas liko nukeltas į Pensylvaniją-Homesteadan. Esame tikri, kad XIII Seimas būtinai turės įvykti šiame mieste.

Kuopa džiaugiasi, kad net du jos nariai pateko Centro Valdybon, būtent: J. Rakauskas Centro Sporto Šekc. Raštininku ir merg. skyriaus vedėja J. Karpiūtė. Tikimės, kad tuodu nariu gražiai atliks savo pareigas.

Mūsų kuopa pradeda smarkiau veikt, iš ko tikimės sulaukti gerų vaisių.

Šiame sus-me įsirašė kuopon J. Marisonas ir J. Baltrus. Be to, dalyvavo ir svečių: kun. Rupšys, subd. Daumantas ir Mockus. Visi pasakė prakalbėles.

Sportininkai, baseolininkai smarkiai veikia ir neužilgo žada sumušti visas stipresnes Chicagos Vyčių basebolo komandas.

Ernesta.

PROTOKOLAS

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio.

Priešseiminis susirinkimas L. V. Chic. Apskr. įvyko rugpiūčio 11 dieną, 1923 m., 8:30 valandą vakarė, Dievo Apveizdos parapijos svetainėje.

Susirinkimą atidarė malda pirmininkas Ignas K. Sakalas. Po maldos buvo Valdybos patiekta ši dienotvarkė:

- 1) Susirinkimo atidarymas,
  - 2) Mandatų skaitymas,
  - 3) Protokolo skaitymas,
  - 4) Nebaigti reikalai,
  - 5) Seimui įnešimai,
  - 6) Sporto reikalai,
- kurią susirinkimas užgyrė.

Šiame susirinkime dalyvavo:

Apskričio vice-pirm. — A. Mureika, Apskr. rašt. — Albina C. Alaburdaitė, Chicagos Apskr. Basebolo Lygos pirm. — P. Paliulis, Rašt.—J. Laurinaitis, Apskr. Choro pirm. — K. Gervilis, Centro Valdybos nariai — A. J. Valonis, V. Rūkštalis, L. V. Sporto Sekcijos Rašt. — P. L. Savickas.

Kuopų atstovai:

4-tos kp., D. Šulckaitė, A. Bereckaitė, E. Benaitė, A. Petroniūtė, O. Rūkšteliūtė, O. Mockaitė, E. Mockaitė, S. Šimulis, A. Petrulis, A. Benaitis, M. Bagdonas, V. Mikaitis, J. Macas, J. Šemaitis, K. Šiurna, V. Beveršis, J. Bereckis ir A. Laurinaitis.

5-tos kp., J. Lebožinskas, A. Monstavičius, J. Rėkus, A. Bacevičius ir P. Andruskevičius.

8-tos kp. atstovų nebuvo.

13-tos kp., A. Panavas, M. Panavas, V. Stancikas, P. Sedemka, J. Janušas ir J. Martišius.

14-tos kp., V. Vilkauskaitė, A. Rubliauskaitė, P. Mileikaitė, Gudienė, J. Gudas ir J. Šlėgaitis.

16-tos kp., B. Jakaitis, V. Stulpinas, P. Gritėnas, J. Stasiulianis, J. Zakas, O. Aleliūnienė, B. Balčiūnas, P. Kiarkickas, V. Petrauskis ir J. Andrišiūnas.

24-tos kp. atstovų nebuvo.

35-tos kp. atstovų nebuvo.

36-tos kp., P. Balčiūnas ir J. Jokubauskas.

Viso 57 atstovai.

Pereito susirinkimo protokolas atidėtas skaityti kitame susirinkime, nes praeito sus-mo raštininkė protokolo neprisiuntė.

1) Nebaigti reikalai. Liet. Vyčių Chicagos Apskričio Choro "Šienapiūtės" galutinio raporto nebuvo, nes Komisija pranešė, kad lyg šiol dar nesužinota, kiek pinigų surinko 14 kp. už skelbimus. Todėl palikta choro komisijai ir valdybai viską sužinoti ir sekamame susirinkime galutinsai raportą išduoti.

2) Piknikas. Daržo paėmimo spaustuvės naujai komisijos narys V. Rūkštalis pranešė, kad Apskričio nurodytas vietas bus galima gauti tik po Naujų Metų. Praneša, kad 8 kp. yra paėmus Saduno daržą West Pullmane, kurį veltui gavo del rugs. 2 d. ir jeigu Apskr. imtų, 8 kp. užleistų. Dauguma balsų nutarta nerengti tą dieną pikniko, nes Giedrininkų-Moksleivių Apskr. rugs. 2 d. rengia

išvažiavimą. Be to, daugelio parapijų įvyksta bazarai. Tai pačiai komisijai pavesta pamti daržas kitiems metams. Daržas palikta komisijos nužiūrai.

3) Sena bila. Susirinkimui liko įteikta sena iš 1920 m. Bell Press sąskaita (bila) sumoje \$5.00 už atspaudinimą diplomo M. Zujui. Įgaliota raštininkė, kad peržiūrėtų tų metų protokolą, kaip tada buvo nutarta ir praneštų sekamame Apskr. susirinkime.

4) Įnešimai 11-ajam Seimui. Skaitoma kuopų įnešimai L. Vyčių 11-ajam Seimui. (Kadangi visi veiki kuopų patiekti Apskričiai įnešimai liko Seime užgirti, tad, kad neužėmus per daug vietos, juos čia apleidžiame. Red.).

5) Sporto reikalai. Svarstoma Liet. Vyčių Chic. Apskr. dovana \$100.00, kuri skiriama Apskričio Basebolo Lygai. Po trumpų kalbų priimta šis pasiūlymas: Dovaną padalinti į tris dalis: pirmoje vietoje stovinti Apskričio komanda (tymas) gauna \$50.00, antroje vietoje stovinti — \$30.00, trečioje vietoje stovinti — \$20.00. Pasibaigus sezonui Basebolo Lygos Valdyba priduos Apskr. žaidimo rezultatus ir Apskritys atiduos dovanas.

6) Skundas. L. Vyčių 13 kuopa raštu įteikia Apskričiai skundą ant 5-tos kp., kad 1) 5-ta kp. žaidėjęs metęs basebolo "bat" į 13 kp. metėją (pičerį); 2) Apskr. Basebolo Lyga nubaudusi 5 dol. 13 kp. ir 3) kad žaidimo laimėjimą, kuris, sulig nustatyto laiko, priklauso 13 kuopai, prisiskaito 5 kuopa. Po ilgų ginčų, Mikas Bagdonas siūlo išrinkti komisiją iš 3 asmenų, kurie nieko bendro neturi su tom kuopom ir, ištyrus dalyką, pranešti Apskričiai. Kadangi šis pasiūlymas nebuvo paremtas ir įsikarščiavę atstovai, pirmininkui prašant, nesilaikė tvarkos, susirinkimą pirmininkas paskelbė uždarytu be jokių rezultatų. Susirinkimas baigta malda.

Sekantis susirinkimas įvyks rugsėjo (Sept.) 8 d., 7:30 val. vakare Šv. Mykolo parapijoje, North-Side.

Pirm. Ig. K. Sakalas,
Rašt. Albina C. Alaburdaitė.

PAIEŠKOJIMAS.

Paieškau draugo Juozo Žilinsko (Joseph Perry), kuris 1922 m. grįžo iš Lietuvos Amerikon. Gyveno 75 Hilsidė Ave., Hartford, Conn. Labai prašau atsiskauti arba žinantieji apie jį Vyčiai teiksitės man pranešti šiuo adresu: Lithuania, Veikiančioji Kariuomenė, Inžinerijos Pulko Štabas, Alfonsas Žibas.

Įvairios Žinios.

Didžiausias Žemės drebėjimas. — Rugsėjo 1 d. įvyko didžiausia istorijoje katastrofa, kuri palietė Japoniją. Smarkus žemės drebėjimas, kuris tęsėsi virš valandą, Japonijos sostinę Tokio ir kitus svarbius miestus pavertė į griuvėsius. Apskaitoma, kad žmonių žuvusių toje katastrofoje skaičius siekia

virš 500,000. Pagelba nelaimingiem japonams eina iš visų šalių.

Nauji Pašto ženklai. — Lietuvos Pašto Valdyba išleido naujus pašto ženklus Klaipėdos Krašto prijungimo prie Lietuvos paminėjimui. ("Trimitas").

Lenkai aršiau dinamito bijo lietuvių laikraščių. — Lenkų valdžios įsakymu uždraustas įvežti į Lenkiją Rygoje einas lietuvių kalba laikraštis "Rygos Balsas". ("Trimitas").

JUOKAI.

GERAS PATARIMAS.

Jonas (naktį į savo bendrą Jokūbą). Ką-gi turiu daryti. Jau kelinta naktis kaip negaliu miegoti. Rūpinuos apie tą sūną, kurią už savaitės žadėjau atiduoti, bet žinau kad negalėsiu.

Jokūbas. Didelis čia daiktas. Atsikelk, apsirengk, nueik pas tą, kuris paskolino ir pasakyk jam, kad negali dabar skolos atiduoti. Tegul jis rūpinas, o tu miegok išsitiesęs.

NETURI LAIKO.

Kaimynas sustojęs prie kaimyno namo: — Vaikeli, pašauk ant valandėlės čia savo tėvelį.

— Tėvelis dabar neturi laiko.
— Ką-gi veikia.
— Mama jį muša.

Ponia O. užsimovusi pirštinaites į poną V., kuris paduotą jam atsisveikinant ranką norėjo pabučiuoti.

— Tamsta, nebučiuok mano pirštinaites.

— Atleisk, ponia, ką tai kenkia. Labai tankiai pirštinaites būva švaresnės negu rankos.

